

«Ягонасан, муқаддас Ватаним, севги ва садоқатим сенга бахшида, гўзал Ўзбекистоним!»

Истиқлол йилларида янги ҳаёт, янги жамият барпо этишга оид ислохотлар жараёнида халқимиз, айниқса, ёшлар маънавиятини юксалтириш, уларда она-Ватанга муҳаббат, истиқлол ғояларига садоқат, турли соҳаларда кечаётган ўзгаришларнинг мазмун-моҳияти, аҳамияти, эришилган улкан ютуқларни юртошларимиз онгу шуурига таъсирчан тарзда етказиш масаласига катта аҳамият қаратилаётир.

Хусусан, Президентимиз Ислам Каримовнинг 2014 йил 1 июлда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг йигирма уч йиллик байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тўғрисида»ги Қарорида улуг айёми муносиб кутиб олиш ва ўтказиш мақсадида Ватанимизнинг тараққиёт йўли ҳар томонлама тўғри ва ҳаётӣ йўл эканини, янги демократик давлат ва фуқаролик жамияти қуриш борасида эришилган ютуқ ва марраларнинг моҳияти ҳамда аҳамиятини халқимиз ва жаҳон жамоатчилигига етказиш масаласи муҳим вазифа сифатида белгиланди.

Унда асосий эътибор мустақиллик байрамини пойтахтимиз Тошкент шаҳрида, Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар марказларида, барча шаҳар, туман ва қишлоқларда уюшқоқлик билан, кўтаринки руҳда ўтказишга қаратилган. Жумладан, қарорда «Яго-

насан, муқаддас Ватаним, сеvgи ва садоқатим сенга бахшида, гўзал Ўзбекистоним!» деган эзгу ғояни ўзида мўжассам этган ташкилий-амалий, маданий-маънавий, тарғибот-ташвиқот ишлари дастури доирасида олимлар, маънавият тарғиботчилари, маданият ва санъат намояндалари иштирокида туркум маънавий тадбирлар ўтказиш билан бирга ижодий танловлар, бадий-фото кўргазмалар, учрашувлар, жонли мулоқотларни ўтказиш ҳам кўзда тутилган.

Шунингдек, мазкур қарорда байрам арафасида ўтказиладиган тадбирлар жараёнида мустақиллик туфайли шахс

ўз қадр-қиммати, ор-номуси ва гурурини англаётганини, истиқлол юрти-мизда яшаётган, миллати, тили, динидан қатъи назар, барча фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашнинг асосий омили эканини, халқимиз ўтган даврда турли синов ва қийинчиликларга қарамаздан, ўзининг мустақам иродаси, қатъият ва матонат, истиқлол ғояларига садоқатини намоён этиб келаётганини, республикамиз жаҳон майдонида муносиб ҳурмат-эътибор қозонганини чўқур таҳлиллар орқали халқимизга етказиш кераклигини таъкидланган.

Ўз мухбиримиз

Тошкентда Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди томонидан журналистларнинг сайлов қонунчилигига оид билим ва малакасини оширишга бағишланган ўқув-машғулот ўтказилди.

Сайлов олди сабоқлари

Давлатимиз раҳбари томонидан илгари сурилган «Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси» бу борада муҳим дастуриламал бўлаётир. Концепцияда белгиланган вазифаларни ҳаётга татбиқ этиш мақсадида жорий йилда давлатимиз раҳбари томонидан қонунчилик ташаббуси асосида «Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг айрим моддаларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» (32, 78, 93, 98, 103 ва 117-моддаларига) ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни қабул қилинди. Ушбу қонун ҳокимиятнинг қонунчилик ва ижро этувчи ҳокимият бўғинлари фаолиятини янада демократлаштириш, демократик жамиятнинг муҳим бўғинларидан бири ҳисобланган сиёсий партиялар ўртасидаги ўзаро рақобатни кучайтиришга хизмат қилмоқда.

Семинарда мамлакатимизда кўппартиявийлик тизимини ривожлантиришнинг ҳуқуқий асослари, вакиллик ҳокимият органларини шакллантиришда электорат иштирокини кенгайтиришнинг омили сифатида партиялараро рақобатни ривожлантириш, сайлов олди ташвиқотига доир сиёсий партиялар ёндашувларини ёритишда журналистлар маҳоратини ошириш каби масалалар муҳокама этилди.

Мустақиллик чин маънода тадбиркорликка, тадбиркорлик субъектлари раванқига катта имтиёз ва имконият берди десақ, мунолага бўлмайди. Ўтган йиллар мобайнида мазкур тармоқ мамлакатимиз иқтисодиётида муҳим бўғинга айланди. Бу ўринда Юртбошимиз раҳнамолигида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ҳар томонлама ривожлантириш борасида олиб борилаётган оқилона сиёсатни алоҳида эътироф этиш жоиздир.

Биргина 2012-2013 йилларда 5 та қонун, Президентимизнинг 14 та фармони ва қарори, шунингдек, бир қатор ҳукумат қарорлари қабул қилиниб, ўтган йилнинг ўзида бизнес юртишда руҳсат берадиган 80 дан ортиқ тартиб-тамойиллар қисқартирилди, 15 та фаолият тури лицензия талаб этиладиган рўйхатдан чиқарилди. Солиқ соҳасида ҳам бир қатор имтиёзлар берилиб, ҳисоботларнинг айрим турлари қисқартирилди.

Бундан ташқари, қонун доирасида иш олиб бораётган тадбиркорларга турли йўллар билан тўқинлик қилганлик ҳамда ҳўжалик юритувчи субъ-

Тараққиёт ривож ТАДБИРКОРЛАР ФАОЛИЯТИГА ҲАМ БОҒЛИҚ

ектларнинг фаолиятига қонунга ҳилоф равишда аралашганлик учун Жиноят ва Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексларга тегишли моддалар киритилди.

Маълумки, Вазирлар Маҳкамасининг мамлакатимизнинг 2013 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2014 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган мажлисида Президентимиз ҳокимликлар, назорат органлари ва бошқа идоралар томонидан тадбиркорлик субъектлари фаолиятига ноқонуний аралашуш, тўсиқ бўлиш ҳолатларини жиддий танқид қилди. Шу йўналишдаги камчилик ва муаммолар ҳусусида тўхталар экан, «Биз ҳанузгача эскича фикрлаш қолипидан чиқа олмаймиз, ўз умрини ўтаб бўлган, эски ва яроқсиз планли-таксимот тизими қолдиклари, афсуски, бутунлай барҳам топгани йўқ. Кескин рақобат шароитида солиқ имтиёзлари ва протекционистик чоралар ҳисобидан яшаш мум-

кин, деган нотўғри қараш миямизга чўқур ўрнашиб қолган.

Бундай чоралар, аввало, корхоналар манфаатига зарар етказиб, уларнинг даромадини камайтириш билан бирга, давлат бюджетига сезиларли равишда зиён етказиши ҳақида ўйлаб ҳам кўрмаймиз. Энг муҳими, ҳар қандай имтиёз ва преференциянинг умри узоқ эмаслигини эсимиздан чиқармаслигимиз зарур.

Ўйлайманки, бу масала бўйича тушунтириш ва изоҳ бериб ўтиришнинг даври ўтди, эскича бошқариш қолиплари ва усулларидан қутула олмаётган раҳбарлардан қатъий воз кечадиган вақт келди. Бугун ҳаётнинг ўзи корхона ва бирлашмаларни бошқаришда замонавий фикрлайдиган, пухта тайёргарликка эга бўлган менежерларга таъйиниш талаб этмоқда», дея таъкидлади. Шунинг баробарида, бу каби камчилик ва муаммоларга барҳам бериш мақсадида Бош прокурорга қатъий топшириқлар бериб ўтди. Шундан келиб чиқиб, Бош прокурор топширигига кўра, прокуратура

органлари томонидан мазкур йўналишга қаратилган тадбирлар режаси ишлаб чиқилди ва жойларда ишбилармонлик муҳитини янада ривожлантириш, соҳага оид қонунлар ижросини таъминлаш, шунингдек, тадбиркорларни янги қабул қилинган меъёрий ҳужжатлардаги соҳавий имтиёзлар билан таништириш мақсадида жойларда турли учрашувлар ташкил этилмоқда.

Андижон вилоят прокуратураси органлари томонидан тадбиркорлик фаолиятига доир қонун ҳужжатлари ижроси бўйича соҳа вакилларини қўллаб-қувватлаш, ҳуқуқий ҳимоялаш, уларнинг фаолиятига ноқонуний аралашувларнинг олдини олиш, турли тўсиқ ва суиистеъмолчиликларга барҳам беришга эътибор қаратган ҳолда муайян ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, тадбиркорларнинг вилоят, шаҳар-туман прокуратураларида ташкил этилган ишонч телефонларига келиб тушган мурожаатларининг зудлик билан ҳал этилиши таъминланмоқда. Шунингдек,

Музаффар ЭГАМБЕРДИЕВ,
Андижон вилоят прокурори

Президентимизнинг 2005 йил 14 июндаги «Тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» ги Фармони ҳамда Бош прокурорнинг 2011 йил 9 февралдаги «Тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилишга қаратилган қонунлар ижроси устидан прокурор назоратини кучайтириш тўғрисида» ги буйруғи талаблари ижроси ҳам алоҳида назоратга олинган.

Вилоят прокуратураси органларининг ташаббуси билан 2014 йилнинг 5 ойи давомида мазкур йўналишда тузилган ҳудудий графикка асосан, вилоят, туман ҳокимликлари ва соҳага дахлдор мутасадди ташкилотлар билан ҳамкорликда тижорат банклари ҳодимлари ҳамда 6471 нафар тадбиркор ва 3704 нафар фермерлар иштирокида 198 марта учрашувлар ўтказилди.

(Давоми 4-бетда)

Ўғрилик иллат эканини бола тушунсин

Кўпинча мактаб ёшигача бўлган болалар орасида бошқага тегишли буюмга эгалик қилиш истигининг кучлиги сабабли "ўғрилик" қилиш ҳолати кузатилади. Масалан, ўзи хоҳлаган ўйинчоғини тенгдошида кўриб қолгач, яшириб қўяди ёки ундан тортиб олади. Чунки бола ҳали бу каби хатти-ҳаракатнинг моҳиятини тушуниб етмайди. Унинг онгига "меники", "сеники", "уники", "бирониники" деган тушунчалар шаклланиб улгурмаган бўлади. Бундай ишга қўл урган болага ота-она танбех бериши, бу иш ноўғай эканлигини содда қилиб тушунтириши лозим.

Мактаб ёшидаги болалар эса аксинча ҳаммасини тушуинган ҳолда, ўғриликка қўл уриб, осон йўл билан ниятларига эришишни истамади. Бу ҳолатда бола нима учун бу ишга қўл ураётганини жуда яхши билади. Агар ота-она ёки унинг яқинлари болани бу ишдан вақтида қайтармаса, бора-бора бундай хатти-ҳара-

катлар одатга айланиб, салбий ҳолатларни келтириб чиқариши табиий.

Ака-ука Даврон ва Файзи Маликовларнинг (исм-фамилиялар ўзгартирилган) ҳам ота-оналари ёшлиқларида тарбиянинг қайсидир жиҳатини назардан четда қолдирган бўлсалар керак. Агар тарбия беками-кўст бўлганида эди, айнаи вақтда уларнинг фар-

зандлари суднинг қора курсисига ўтириб, озоликдан махрум этилмаган бўларди. Бири ўттиз, иккинчиси йигирма беш ёшни қоралаган, тўрт мучаси соғ бу йигитларнинг қўлидан қиламан деса не-не яхши ишлар келмайди, дейсиз. Афсуски, ака-ука Маликовлар ўзларининг ниятларига осонгина эришишни мақсад қилиб, ўғриликка қўл уришди. Улар ўтган йилнинг 7 апрель куни ярим тунда биронинг хонадонига дераза ромларига ўрнатилган панжарани бўзиб, ўғриликка киришди. Ўйда ҳеч ким йўқлигидан фойдаланиб, хонадон эгаларининг 110 млн. сўмлик турли тилла тақинчоқлари, қимматбаҳо буюмлари ва ҳар қил кийим-кечакларини олиб,

воқеа жойидан қочиб яширинадилар.

Жиноятнинг умри қисқа, деган ибора халқимиз орасида бежизга айтилмайди. Даврон ва Файзи Маликовлар ҳам ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимлари томонидан қўлга олиндилар. Жиноят ишлари бўйича Юнусобод туман судига ўларнинг қилмишлари фош этилиб, бу икки шахсга нисбатан қонуний жазо тайинланди.

Хулоса қиладиган бўлсак, боласининг ўғрилик қилганидан хабар топган ота-оналар айбдорни дарров қалтаклашга, жазолашга тушадилар. Бу нотўғри ва ҳеч қандай самара бермайди. Болага насиҳат қилаётганда унинг шахсига эмас, шу хусусиятига нисбатан

Шаҳодат МАМАРАҲИМОВА,
Юнусобод туман
прокурори ёрдамчиси

гапириш керак. Болани камситмасдан, ўғриликнинг ўзини лўнда қилиб тақидлаш лозим. Унга нарсасидан айрилган одамнинг ички ҳиссиёти, бошидан кечираётган қайғуси таъсирига усудда тушунтириб берилса, янада яхши. Шунингдек, боладан ўзини ўша инсон ўрнига қўйиб кўриб, бу вазиятда ўзини қандай ҳис қилишни сўраш керак. Унинг онгига "Ўғрилик — жуда ёмон, ўғрилик — менга ярашмайди" формуласини сингдириш лозим. Бу эса болага содир этган хатти-ҳаракати ёмон иллат эканини тушунишга ёрдам беради.

Мамакатимиз раҳбарининг "Юсак маънавият — енгилмас куч" номли асарига шундай сўзлар бор: "Ақли расо ҳар қайси инсон яхши англайди, бу ёруғ дунёда ҳаёт бор экан, оила бор. Оила бор экан, фарзанда деб аталмиш бебаҳо неъмат бор. Фарзанда бор экан, оламзот ҳамиша эзгу орзу ва интилишлар билан яшайди".

Меҳрга мушток кўзлар

Сарвар АЗИМОВ,

Қамаши туман прокуратураси терговчиси

Дарҳақиқат, оила билан боғлиқ қадри ва муқаддас шундай туйғулар борки, улар ҳеч қачон ўз аҳамиятини йўқотмайди. Шу туйғулар сабаб келахатқа умид билан боқамиз, шу туйғулар сабаб орзуларимиз рўйини фарзандларимиз тимсолида кўришни истаймиз. Аммо ҳаёт бир текис ўтмайди. Унинг зарбаларига дош беролмай, ажралишни "дард"нинг ариши деб ҳисоблайдиганлар, афсуски, орамизда йўқ эмас.

З.Худойбердиев ва Ў.Тоҳиева яхши ниятлар билан бир ёстиққа бош қўйган бўлсалар-да, ҳаёт синовларига дош бера олишмади. Турмуш курганларига қўп ўтмай арзимас иқир-чиқилар ўзаро тортишувларни, келишмовчиликларни келтириб чиқара бошлади. Албатта, ёш келин-куёв ўртасида бундай тортишувлардан оила катталарининг хабари бўлиши табиий. Аслида бундай вазиятларда улар ёшларни муросага келтириши, уларга тўғри йўл кўрсатиб, ажралишнинг олдини олишлари ҳам мумкин эди. Аммо улар неғадир бу масалаларга эътиборсизлик билан қарашди. Келиннинг бўйида борлиги, хонадон наслининг давомчиси дунёга келиши ҳақидаги хабар ҳам куёв ва унинг оила аъзоларини қувонтирмади. Қўп ўтмай ёш оилага дарз кетди. Отасининг уйига қайтган Ў.Тоҳиева 2011 йил 17 октябрда қизи Маржонани дунёга келтирди.

Бирок, бу хушхабар Зафар Худойбердиевни хурсанд қилиш ўрнига хавотирга солди. Энди ўртада алимент масаласи кўтарилганди. Шу сабаб у фарзандига алимент тўламаслигининг деярли барча йўллари излаб чиқди. Унга нисбатан фуқаролик ишлари бўйича Ғузур туман судининг бир нафар вояга етмаган фарзанди учун алимент ундириш тўғрисидаги ҳукми ва суд ижрочилигининг огоҳлантиришлари ҳам бесамад кетди. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва Оила кодексига фарзандларнинг моддий таъминотида алоҳида эътибор берилган. Жумладан, Асосий Қонунимизнинг 64-моддасида ота-оналар ўз фарзандларини вояга еттунарлига қадар боқиб ва тарбиялашга мажбур эканликлари қатъий белгиланган бўлса, Оила кодексининг 96-моддасида ота-она вояга етмаган болаларига таъминот бериши шартлиги, вояга етмаган болаларига таъминот бериш мажбуриятини ихтиёрий равишда баҳармаган ота (она)дан суднинг ҳал қилув қарорига ёки суд буйруғига асосан алимент ундирилиши, агар улардан бири томонидан алимент ихтиёрий равишда тўланмаганда, иккинчи томон қонунда белгиланган миқдорда алимент ундириш тўғрисида даъво қўзғатишга ҳақлидир, деб қўрсатиб ўтилган. Мазкур кодекснинг 65-моддасида эса ҳар бир бола оилада яшаш ва тарбияланиш, ўз ота-онасини библиш, уларнинг гамхўрлигидан фойдаланиш, улар билан бирга яшаш ҳуқуқига эгалиги таъкидланган.

Зафар Худойбердиев мазкур ҳуқуқий нормаларга амал қилмаганлиги ва оталик масъулияти ва зиммасидаги қонуний мажбуриятини унутishi натижасида 2013 йил 26 апрелдан 2014 йил 15 февралга қадар жами 1 млн. 497 минг 679 сўмлик алимент пулини тўлашдан қасддан бўйин товлаб келди. Ў.Тоҳиева эса собиқ турмуш ўртоғининг бундай хатти-ҳаракати юзасидан жиноят ишлари бўйича Қамаши туман судига мурожаат қилишга мажбур бўлди. Суд Зафар Худойбердиевга нисбатан иш ҳақининг 15 фоизини давлат даромади ҳисобига ушлаб қолган ҳолда бир йил-у олти ойга ахлоқ тўзатиши иши жазосини тайинлади.

Алимент боланинг келахатда бахтли яшашини таъминлаш учун қафолат бўла олмаса-да, унинг моддий таъминоти учун зарур. Аслида бола ота-онаси бағрида уларнинг меҳрини ҳис этса, тинч-тотув ҳаёт оғушида яшаса, ана шунда бахтли бўлади. Қўп ҳолларда оиланинг дарз кетишига эркак сабабчидек бўлиб кўринади. Аммо биланмики, рўзгор бутлиги-ю тотув ҳаёт қафолати қайсидир маънода кўпроқ аёлларга ҳам боғлиқ. Арзимаган баҳона билан ота уйига интилган ёш келинларимиз эртага бу хатолари ўзларига ҳам қимматга тушиби мумкинлигини ўйлаб кўришса, ёмон бўлмасди.

Очкўзлик оқибати

Акмал МУХТАРОВ,

Олтиариқ туман прокуратураси терговчиси

Боғдорчилик, сабзавотчиликка ихтисослашган фермер хўжаликлари сара узум, мева, полиз маҳсулотларини хорижга экспорт қилишлари учун қўлай имконият ва шарт-шароитлар яратилди. Хорижий мамлакатларга қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг экспорти жараёни тегишли қонун ва қонуности ҳужжатлари билан тартибга солинади.

Ушбу имкониятлардан фойдаланиб, қонун доирасида иш юритаётган фермер хўжаликлари расмий воситачилар орқали ўз маҳсулотларининг хорижда сотилишидан тушган маблағлардан оқилона фойдаланишга, қишлоқ хўжалиги техникаларини сотиб олишга, маҳсулотни қайта ишлайдиган замонавий илгор технологияларни келтиришга, Бирок, айрим воситачилар томонидан фермер хўжаликлари етиштирган маҳсулотларнинг экспортдан келиб тушган хорижий валютани тасарруф этишда амалдаги қонун қоидаларга зид иш тутилган ҳолатлар ҳам аниқланмоқда. Буни қўйидаги жиноят иши мисолида кўриш мумкин.

Муқаддам икки бор судланган, амнистия шарофати билан озодликка чиққан Абдулазиз Раҳмонов "Regional Trans servis klass" МЧЖ - транспорт хизмати кўрсатиш корхонасини ташкил қилди. Таниши, асли қирғизистонлик, Ўзбекистонда яшаётган, фуқаролиги бўлмаган Файзулло Аҳмеджановни дастлаб раҳбарликка ташинлаб, ўзини бош ҳисобчи вазифасига "расмийлаштириди". 2013 йилнинг 1 март кунидан Ф.Аҳмеджановни бош ҳисобчиликка ўтказишда, ўзи МЧЖ раҳбари лавозимида ишлашни давом эттирди.

А.Раҳмонов Россиянинг Новосибирск шаҳридаги ООО (масъулияти чекланган жамият) "Салк" раҳбарлари билан алоқа ўрнатиб, транспорт экспедиция хизмати кўрсатиш ҳақида шартнома тузди. Шартномага асосан 2012 йилнинг октябры ойида "Салк" дан А.Раҳмонов ташкил қилган "Regional Trans servis klass" МЧЖнинг "Алоқа банк" Фарғона филиалидаги валюта ҳисоб рақамига транспорт экспедиция хизмати учун олинган тўлов — 56 минг АҚШ доллари миқдорига маблағ келиб тушди. Амалдаги қонунларда хорижий валюта тушумининг 50 фоизидан давлатга мажбурий сотилиши лозим, халқаро транспорт экспедиция хизмати, фермер хўжаликлари етиштирилган маҳсулотларини бевосита экспорт қилишлари асосида келиб тушадиган валюта маблағлари бундан мустасно. МЧЖ раҳбарлари банкка тақдим этишган алоқа хатида ушбу маблағ транспорт хизмати учун келиб тушганини маълум қилишди. Ушбу хатга асосан ҳисоб рақамига келиб тушган хорижий валютанинг ҳаммаси МЧЖ ихтиёрида қолдирилди. Бирок, МЧЖга халқаро йўналишда транспорт хизмати кўрсатиш учун берилган лицензия бекор қилинган эди. 56 минг АҚШ доллари ООО "Салк"га қайтарилмади. А.Раҳмонов шартнома мажбуриятини баҳарлашнинг бошқа йўлини излаб топди. Боғдорчилик фермер хўжалиги билан шериклик тўғрисида битим тузиб олди. Хориждаги шерик билан қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етказиб бериш ҳақида келишув имзоланди. Банк муассасасига энди қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари экспорти учун келиб тушган хорижий валютанинг 50 фоизини мажбурий сотува ўтказмас-

лиқни сўраб, алоқа хати топширилди.

Қайта тузилган келишувга биноан, 2012 йил декабр ойида "Салк" корхонаси "Regional Trans servis klass" МЧЖнинг ҳисоб рақамига қўшимча 35 минг 987 АҚШ долларини аввалдан тўлов сифатида ўтказиб берди. Аввал транспорт хизмати учун ўтказиб берилган 56 минг АҚШ доллари ҳам қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етказиб бериш учун олинган тўлов сифатида расмийлаштириб қўйилди. Тузилган қўшимча келишувга асосан, 2013 йилнинг июнь ойида буюртмачига ООО "КазАгентИмЭкс" корхонаси орқали салкам 34 тонна ўрик, 13 тонна гилос, жами 75 минг АҚШ доллари миқдорига қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етказиб берилди.

Ушбу маҳсулотлар гўё МЧЖ шериклик шартномаси асосида фойдаланиб келаётган Олтиариқ туманидаги "Раҳмонов Тўйчиёй Раҳмонов" фермер хўжалигида етиштирилган, шу боис амалдаги қонунларга биноан уларнинг экспортидан келиб тушган валюта тўлиғича МЧЖ тасарруфига қолдирилган эди. Бирок, СВОЖДЛКК департаментининг Олтиариқ туман бўлими томонидан фермер хўжалигига тегишли боғ майдони, мевали дарахлар сони, ҳосилдорлиги ўрганилганда улардан бор-йўғи 1200 килограммгача ўрик, 1100 килограммгача гилос ҳосили етиштирилиши мумкинлиги аниқланди. Шу тарика "Regional Trans servis klass" МЧЖнинг раҳбари А.Раҳмонов ва бош ҳисобчи Ф.Аҳмеджановлар ҳужжатларни қалбақлаштириб, гўё ўзлари етиштирган меваани экспорт қилишгани ҳақида қалбаки ҳужжатлар тузиб, хорижий валюта тушумининг маълум миқдори сотилишига оид қонун талабларини баҳарлашдан қасддан бўйин товлашгани фош этилди. Олтиариқ туман Давлат солиқ инспекцияси томонидан МЧЖнинг 2011 йилдан тортиб, 2013 йилнинг биринчи ярмигача бўлган фаолияти ҳужжатли тафтишдан ўтказилганда, хусусий корхона томонидан етиштирилмаган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари гўё корхонанинг ўзида етиштирилгани ҳақидаги сохта ҳужжатлар тузилиб, хорижга мева экспортдан тушган салкам 75 минг АҚШ доллари миқдоригаги валюта тушумининг 50 фоизи — 37,5 минг АҚШ долларининг ваколатли банкка мажбурий сотуви амалга оширилмагани аён бўлди.

Муқаддам судланиб, чинакамига афсус-надо-мат чеккан, таъба-тазаруру қилган киши етти ўлчаб бир кесади, қонун-қоида доирасида иш қўради. Зоҳиран, Абдулазиз Раҳмонов тўғри йўлга ўтгандай эди. Ўн йил аввал судланиб, озоликдан махрум этилган, амнистия шарофати билан жазо муддати қисқартирилган, сўнгра астойдил таъба қилгандай бўлиб тўулган маҳкумга тайинланган озоликдан махрум этиш жазоси ахлоқ тўзатиш ишларига алмаштирилган эди. Олий Мажлис Сенатининг 2005 йил 30 декабрь кунги амнистия тўғрисидаги қарорига асосан, жазони ўташдан озоли қилган, судланганлик ҳолати тўғалланган А.Раҳмонов шерик Ф.Аҳмеджанов билан тил бириктириб, тақдирини жиноятга қўл уриш. Суд А.Раҳмоновга уч йрим йилга озоликдан махрум этиш, Ф.Аҳмеджановга эса ахлоқ тўзатиш ишлари жазосини тайинлади.

Мамлакат равақининг муҳим омили

Муҳтарам Президентимизнинг ташаббуси ва бевоситараҳнамолигида юртимизда тадбиркорликни қарор топтириш ва атрофлича қўлаб-қувватлаш борасидаги ислохотлар босқичма-босқич амалга оширилмоқда.

Давлатимиз раҳбарининг Вазирлар Маҳкамасининг 2013 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш ақуларига ва 2014 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган мажлисидаги маърузасида ҳам тадбиркорларнинг ҳуқуқий ҳимоясини янада кучайтириш борасида давлат бошқарув органлари, шунингдек, прокуратура органларига кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари фаолиятига ноқонуний аралашувларнинг олдини олиш, бунга йўл қўйган шахсларга нисбатан қонуний чоралар қўллаш топширилди.

Ўтган даврда соҳага оид қонунийлик тақомиллаштирилиб, қабул қилинган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар аввало, тадбиркорларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишга, ҳуқуқий онги ва маданиятини юксалтириш воситасида уларнинг келажака бўлган ишончини оширишга хизмат қилмоқда.

Бугунга келиб кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ўзининг иқтисодий ҳаётимиздаги ўта муҳим ва салмоқли ҳиссаси, бошқа ҳеч бир соҳа ва йўналиш ўрнини босолмайдиган катта аҳамияти билан мамлакатимиз ривожига алоҳида ўрин эгалламоқда. Бу ҳолат маъзур тармоқнинг атрофлича ривожлантириш, тадбиркорларни ҳар томонлама қўлаб-қувватлаш масаласи давлатимиз иқтисодий сиёсатининг асосий стратегияси бўлганлиги натижасидир.

Фуқароларни, айниқса, ўсиб келаётган ёшларни тадбиркорликка кенг жалб қилиш, уларга етарли шарт-шароит яратиш, ишларини бошлашлари учун кўмак бериш, тадбиркорларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ишончли ҳимоя қилиш, бузилган ҳуқуқларини тезкорлик билан тиклашни таъминлаш мақсадида жорий йилнинг февралда Самарқанд вилоят прокуратураси ҳузурида "Тадбиркорларга ҳуқуқий маслаҳат бериш маркази" ташкил этилди. Марказда тадбиркорликка оид Ўзбекистон Республикаси қонунлари, Президент фармон ва қарорлари, ҳукумат қарорлари ва бошқа меъёрий ҳужжатлар, қонунийликдаги аниқликлар, тадбиркорларга берилган имтиёз ва афзалликлар ҳақида кенг маълумотлар базаси, зарур ҳуқуқий ва иқтисодий адабиётлар тўплами жамланган.

Марказда шунингдек, тадбиркорлик билан шугулланиш истagini билдирган фуқаролар давлатимиз томонидан яратилган шароитлар, имтиёзлар, преференциялардан фойдаланиш, кредит олиш ва тегишли ҳудудда саноат, ишлаб чиқариш ва сервис соҳаларида фаолият қўрсатиш тартиблари билан ҳам танишдилар. Муҳими, уларга давлат рўйхатидан ўтиш учун тегишли ҳужжатларни тайёрлашда, бу ўринда "Ягона ойна" фаолиятидан фойдаланишда ҳуқуқий маслаҳатлар берилади ҳамда амалий ёрдам кўрсатилади.

Марказ доирасида прокуратура ҳодимлари билан тегишли идора ва ташкилотлар мутахас-

сислари иштирокида соҳа ривожига тўсиқ бўлаётган муаммоларни ечишнинг омилкор услублари ишлаб чиқилиб, ҳаётага татбиқ этилмоқда. Жумладан, вилоят прокуратураси органлари томонидан ўтказилаётган назорат тадбирларида айрим фуқаролар давлат рўйхатидан ўтмасдан фаолият юритиб келаётганлиги аниқланган. Бундай ҳолатлар қўйишга туман марказлари ва қишлоқ жойларида учраб турибди. Норасмий тадбиркорлик ҳолатлари таҳлил қилинганда, айрим фуқаролар рўйхатдан ўтказиш бўлими билан боғлиқ сансалорликдан, баъзилари эса солиқ, санитария, ер кадастр хизматлари, электр, газ ва сув таъминоти ёки шунга ўхшаш бошқа ташкилотлар томонидан ўтказилаётган текширишлардан, ҳисоботларни топшириш муаммоларидан хавотирга тушиб, яширин фаолият кўрсатишлари маълум бўлди.

Прокуратура органлари томонидан бундай ҳолатлар аниқланганда жазо чоралари қўрилмасдан, давлат рўйхатидан ўтказиш ҳамда ҳужжатларни расмийлаштириш бўйича амалий ёрдам кўрсатилиб, салмоқли натижаларга эришилмоқда. Хусусан, жорий йилнинг ўзига 416 та тадбиркорнинг фаолиятига қонуний тус берилди. Уларнинг фаолияти кенгайтирилиб, қўшимча 716 та янги иш ўринлари яратилди.

Вилоят прокуратураси органлари томонидан шунингдек, жорий йилнинг ўтган даври мобайнида тадбиркорлар манфаатларини поймол қилувчи қарорлар қабул қилинган, мурожаатлар қонунда белгиланган муддатда қўриб чиқилмаган, ортиқча тўлов, ҳисобот ва маълумотлар талаб қилинган, тадбиркорлар фаолиятига ноқонуний аралашилганлиги ҳамда бошқа қонунбузарликлар содир этилганлиги аниқланган. Бундай қонунбузарликлар асосан маҳаллий ҳокимликлар ва улар ҳузуридаги тадбиркорлик субъектларини рўйхатдан ўтказиш инспекциялари, солиқ, ДСЭНМ, ер ресурслари ва давлат кадастри, статистика, Рақобат қўмитаси вилоят ҳудуди бошқармаси, бандликка қўмаклашиш ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш маркази ҳамда бошқа ташкилотларнинг мансабдор шахслари томонидан содир этилган.

Мисол учун, жорий йилнинг 28 май куни Рақобат қўмитасининг Самарқанд вилоят ҳудудий бошқармаси бош мутахассиси А.Ражабов Самарқандда жойлашган "Шерзод С" МЧЖга қарашли АЕКШда машинасига бензин қўйиб олган, жамиятнинг молиявий фаолиятига алоқадор ҳужжатларни талаб қилиб, ноқонуний равишда текшириш ўтказганлиги учун қонун олдида жавоб берди.

Пахтачи туман ДСИ ҳодимлари Ш.Отаёров ва С.Ғиёсовлар эса туманда рўйхатдан ўтган "Меҳнат" кичик корхонаси ҳамда "Агро Гидро Тех" МЧЖлар фаолиятига асоссиз равишда аралашиб, тадбиркорларнинг бандлиги ҳисоб рақамларидаги пул маблағлари тўғрисида маълумотларни олишгани учун уларга

нисбатан маъмурий жавобгарлик тўғрисида иш қўзғатилиб, суднинг қарори билан жарима жазолари қўлланилди.

Булунғур туманидаги "Шоҳрух Алимович даласи" фермер ҳўжалиги қонунга биноан янги ташкил этилган фермер ҳўжалиги сифатида ягона ер солиғини тўлашдан 2 йилга озод қилинган бўлса-да, ҳўжалиқнинг ҳисоб рақамига инкасса тўлов топшириги қўйилиб, 1631,6 минг сўм ундирилган. Фермер ҳўжалиги раиси Ш.Алимовнинг шу йил 8 январь куни туман ДСИ бошлиғи номидан ёзган шикоятни эътиборсиз қолдирилган. Текширишларда бу ҳолат тасдиқланиб, Булунғур туман Давлат солиқ инспекцияси бўлими бошлиғи Э.Бутунбоевга нисбатан маъмурий жавобгарлик тўғрисида иш қўзғатилиб, жавобгарликка тортилди ва тадбиркорнинг бузилган ҳуқуқлари тикланди.

Иштихон, Тайлоқ ва Нарпай туман тадбиркорлик субъектларини рўйхатдан ўтказиш инспекциялари бошлиқлари А.Холбеков, С.Эшонқулов ва Ж.Аллаёровлар томонидан жорий йилда Вазирлар Маҳкамасининг 2013 йил 20 августдаги қарори билан тасдиқланган "Тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш, ҳисобга қўйиш ва рухсат берувчи ҳўжатларни расмийлаштириш тартиби тўғрисида"ги Низом талабларига зид равишда тадбиркорлардан ортиқча ҳўжат сифатида фуқаролик паспорти нусхалари, яшаш жойидан маълумотномалар ва солиқ тўловчи сифатида маълумотномалар талаб қилиниб, 3 нафар тадбиркордан белгиланган миқдордан 144156 сўм ортиқча йиғим олинган. Ушбу ҳолатлар юзасидан инспекция бошлиқлари А.Холбеков, С.Эшонқулов ва Ж.Аллаёровларга нисбатан тегишли чоралар қўрилди.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг қўрсатмасига биноан, вилоят прокуратураси органлари томонидан маҳаллий ҳокимликлар, давлат бошқаруви ва назорат-тектирув органларининг кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари фаолиятига дахлдор қарорлари, фармойишлари ва бошқа ҳўқуқий ҳўжатларининг қонунийлиги ҳар 10 кунда ўрганилиб, аниқланган қонунбузилиш ҳолатлари тегишли прокурор назорати ҳўжатларини қўллаш орқали бартафат этилиб, тадбиркорларнинг бузилган ҳўқуқлари тикланмоқда.

Хусусан, вилоят прокуратураси органлари томонидан жорий йилнинг ўтган даври мобайнида тадбиркорлик субъектлари фаолияти билан боғлиқ маҳаллий ҳокимликларнинг 1480 та, давлат бошқаруви органларининг 97 та ва назорат-тектирув идораларининг 428 та ҳўқуқий ҳўжатлари, тадбиркорлик субъектларига молиявий санкция қўллаш ҳақидаги судларнинг 156 та, назорат-тектирув идораларининг 43 та қарорлари қонунийлиги ўрганилиб, тадбиркорлик субъектларига оид туман ҳокимларининг 28 та, назорат-тектирув идораларининг 55 та маъмурий ва молиявий

қарорларига нисбатан протестлар келтирилди.

Қўшработ туман прокурори томонидан жорий йилнинг 30 апрель куни 2013 йил октябрь-декабрь ва 2014 йил январь ойларида тумандаги "Бўстон" хусусий савдо ишлаб чиқариш тижорат фирмаси раҳбари Д.Қаҳҳоров, "Қийим агро инвест" фермер ҳўжалиги раиси Х.Мардонов ҳамда "Уч камар" фермер ҳўжалиги раиси О.Толлибоевларга нисбатан туман ДСИ бошлиғи А.Тургунов томонидан ноқонуний равишда маъмурий жавобгарликка тортиш ҳақида қабул қилинган қарорлар протест келтириш орқали бекор қилиниб, тадбиркорларнинг бузилган ҳўқуқлари тикланди.

Иштихон туман статистика бўлими бошлиғи ўринбосари Х.Сайдуллаевнинг тумандаги "Миёнкал йўл сервис" ва "Митан афка бўлоқ" хусусий корхоналари давлат ҳисоботларини ўз вақтида топширган бўлишда, корхона раҳбарларига нисбатан асоссиз равишда чиқарган МЖТКнинг 215-моддаси 1-қисми билан маъмурий жавобгарликка тортиш ҳақидаги қарорлар туман прокурорининг протестлари билан бекор қилиниб, уларнинг бузилган ҳўқуқлари тикланди.

Тайлоқ туман ҳокимининг боқиманда қарздорлиги мавжуд бўлса-да, "Равот Тўқал Жонибек" фермер ҳўжалигини тугатиш тўғрисидаги қарори ҳам прокурор протестига асосан бекор қилиниб, тадбиркорнинг бузилган ҳўқуқлари тикланди.

Тадбиркорларнинг ҳўқуқ ва манфаатлари тезкор ва тўлақонли ҳимоя қилинишини таъминлаш мақсадида прокуратура органлари тизимида жорий этилган ишонч телефонига келиб тушган мурожаатларнинг ўз вақтида ҳал этилишига алоҳида аҳамият берилмоқда. Жумладан, "Пайариқ оқ чашмаси" хусусий корхонаси раҳбари С.Дангаловнинг ишонч телефонига қилган мурожаати бўйича ўтказилган текширишда "Давлат мулкни ижарага бериш Маркази" Давлат унитар корхона директори Б.Пайшанов томонидан С.Дангаловга давлат объектининг қонуний асосларсиз фойдаланишга берилиши тадбиркорлик фаолияти вақтинча тўхтатишига сабабчи бўлганлиги аниқланиб, у интизомий жавобгарликка тортилди ҳамда тадбиркорнинг бузилган ҳўқуқлари тикланди.

Бундан ташқари, вилоят прокуратураси органлари томонидан тадбиркорлик билан шугулланмоқчи бўлган 605 нафар фуқарога керакли ёрдам кўрсатилиб, уларнинг муаммолари қонун доирасида ҳал этилди. Жумладан, 416 нафарига давлат рўйхатига олинишда, 150 нафарига биноларнинг ижарага берилишида, 4 нафарига рухсатномалар берилишида, 39 нафарига 702,7 млн. сўм кредит ажратилишида, 10 нафарига 61,3 млн. сўмлик қарзини ундиришда, 4 нафарига эҳтиёт қисмлар ва ер майдони ажратилишида, 20 нафарига муҳандислик коммуникацияларига улаишда ва 60 нафарига бошқа масалаларда ёрдам кўрсатилди. Натижада

Облақул АЗИМОВ,
Самарқанд вилоят прокурорининг биринчи ўринбосари

775 та қўшимча иш ўринлари яратилди.

Қишлоқ аҳоли пунктларида эса прокурорларнинг кўмаги билан 996 та савдо ва маиший хизмат кўрсатувчи тадбиркорлик субъектлари ташкил этилиб, 1225 та қўшимча иш ўринлари ташкил этилиши таъминланди.

Таъкидлаш жоизки, соҳага ёшларни, айниқса, касб-хунар коллежлари битирувчиларини жалб қилишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бунда тадбиркорлик билан шугулланиш истagini билдирган битирувчиларга ўз фаолиятлари йўлга қўйиш учун банк кредитлари олишда амалий кўмак берилмоқда. Хусусан, 2012-2013 ўқув йилида тадбиркорлик фаолияти билан шугулланиш истagini билдирган битирувчиларнинг 7131 нафарига 18 млрд. 654 млн. сўм миқдорда кредит маблағлари ажратилди. 2013-2014 ўқув йили битирувчиларига эса 30 млрд. сўмдан ортиқ кредит маблағлари ажратилиши кўзда тутилиб, ўтган давр давомида 759 нафарига 5 млрд. 382 млн. сўм кредит маблағлари ажратилиши таъминланди.

Тадбиркорликни ривожлантиришнинг яна бир муҳим йўналиши фермерлик ҳаракати тарҳ томонлама қўлаб-қувватлашдир. Шу мақсадда вилоятдаги 300 дан ортиқ фермер ҳўжаликлари раҳбарлари 7 июнь куни Самарқанд туманига тақлиф қилинди. Иштирокчилар кўп тармоқли фермер ҳўжаликлари, энг илғор хорижий технологияларга асосланган қишлоқ ҳўжалиғи маҳсулотларини қайта ишлаш корхоналарида бўлиб, ишлаб чиқариш фаолияти билан танишдилар. Уларга шунингдек, фермерларга яратилган имкониятлар, ҳўқуқларини ҳимоя қилиш кафолатлари ҳақидаги тушунтиришлар ҳам берилди.

Шу йилнинг ўзига вилоят прокуратураси органлари томонидан маҳаллий ҳокимликлар ва бошқа мутаассиди идоралар билан ҳамкорликда 13 мингдан ортиқ тадбиркорлар билан 181 маротаба учрашувлар ўтказилиб, 910 нафарига ҳўқуқий ёрдам кўрсатилди.

Ўтказилган текшириш ва мониторинглар, жойларда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик фаолиятини ташкил этиш ҳамда уларнинг фаолият юритиш борасида олиб борилаётган тадбирлар ўз самарасини бермоқда. Энг муҳими, фуқароларимиз тадбиркорлик фаолияти қонун билан кафолатланганлигини англаб етишмоқда. Солиқ юкининг йилдан-йилга қаматирилиши эса тадбиркорларга қўлаб қўйишда ва имкониятлар яратмоқда. Бунинг натижасида корхоналар ихтиёрида қолаётган маблағлар ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва қўшимча иш ўринлари яратиш каби эзгу мақсадларни амалга оширишга йўналирилмоқда. Бу ўз навбатида юртимизнинг ободлиги ва фаровонлиги учун хизмат қилади.

/Давоми. Бошланиши 1-бетда/

Ушбу учрашувларда ҳукуматимиз томонидан тадбиркорлик субъектлари раванки йўлида қабул қилинаётган меъёрий ҳужжатларнинг мазмун-моҳияти, уларга берилган имтиёзлар ҳусусида маълумотлар берилмоқда. Шу билан бирга, соҳага доир муаммолар ҳам муҳокама этилмоқда. Шунингдек, учрашувларда иш-тирок этган 17 нафар фермер ва тадбиркорга прокуратура органларининг аралашуви билан 593 млн. сўм кредит, 2 нафар фермерга 38,24 гектар, 56 нафар тадбиркорга 0,87 гектар ер майдони ажратилди. 104 нафарига эса рухсатнома бериш ёки бошқа ҳужжатларни расмийлаштириш масаласида кўмак берилди. 1149 нафарига тадбиркорликка оид ҳуқуқий маслаҳатлар берилган бўлса, 127 нафарига бошқа масалаларда ёрдам кўрсатилди.

Қайд этиш жоизки, ҳудудий прокурорлар ташаббуси билан қишлоқ жойларида 1050 та тадбиркорлик субъектлари ташкил этилди. Буларнинг 269 таси савдо дўконлари, 11 таси умумий овқатланиш, 24 таси гузар, 74 таси кийим тикиш ва таъмирлаш, 15 таси пойабзал тикиш ва таъмирлаш, 26 таси автомобиль ва бошқа техникаларни таъмирлаш корхоналари, 10 таси саратрошхона, 10 та суратхона ва 611 таси бошқа турдаги савдо ҳамда маиший хизмат кўрсатиш корхоналари ҳиссасига тўғри келади. Энг муҳими, буларнинг бари халқимиз, фуқароларимиз учун хизмат қилади.

Вилоят прокуратурасининг ташаббуси билан "Тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқ ва эркинликлари, солиқ мажбуриятлари ҳамда уларга берилаётган имтиёзлар ва преференциялар ҳақида" ўқув қўланмасининг яратилиши ҳамда учрашувларда тадбиркорларга тарқатилиши соҳада фаолият юритаётган фуқаролар учун аини мuddо бўлди.

2014 йилнинг 5 ойи давомида прокуратура органларида ишлаб турган ишонч телефонлариغا 59 та мурожаат қабул қилинган бўлиб, 44 таси бевосита тадбиркорлик фаолияти билан боғлиқдир. Уларнинг 57 таси кўриб чиқилиб, 52 таси қаноатлантирилди, 5 таси бўйича тушунтириш берилди. 2 та мурожаат ҳал этилиш арасида. Мурожаатларни кўриб чиқиш натижаларига кўра қонунга зид қарорни бекор қилиш бўйича 2 та протест келтирилди, 1 та тақдимнома киритилди. 3 нафар мансабдор шахс расман оғохлантирилиб, 8 нафари интизомий ва

Тараққиёт ривожига

ТАДБИРКОРЛАР ФАОЛИЯТИГА ҲАМ БОҒЛИҚ

3 нафари маъмурий жавобгарликка тортилди. Судларга 19,7 млн. сўмни ундириш ҳақида 2 та даъво аризаси киритилиб, 2 та ҳолатда жиноят иши кўзгатилди.

2014 йилнинг 5 ойида вилоят прокуратураси органлари томонидан тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқий ҳимоясига қаратилган 19 та текшириш ўтказилди. Назорат тадбирлари натижаларига кўра, қонунга зид бўлган қарорларга нисбатан 48 та протест келтирилди, аниқланган қонунбузилишларни бартараф этиш ҳақида 25 та тақдимнома киритилди. 25 нафар мансабдор ва масъул шахс интизомий, 13 нафари маъмурий жавобгарликка тортилди. Тадбиркорлик субъектлари фойдасига 592,3 млн. сўм маблағни ундириш ҳақида судларга 52 та даъво аризалари киритилди. 107 нафар тадбиркорнинг бузилган ҳуқуқлари тикланди ва қонунбузилишига йўл қўйган масъулларга нисбатан прокурор таъсир чоралари қўлланилди.

Жумладан, Шаҳрихон туман прокуратураси томонидан туман ҳокимлигининг тадбиркорлик субъектларини рўйхатдан ўтказиш инспекциясида ўтказилган текширишда инспекция бош мутахассиси Ш.Мадмаров "Anteks elite" масъулияти чекланган жамиятига ўлгуржи савдо фаолияти билан шугулланиш учун лицензия бериш жараёнида қорхонанинг умумий мулкни тасдиқловчи ҳужжатнинг нотариал тасдиқланган нусхасини талаб қилиб олгани аниқланган. Бундан ташқари, у "Aktual trede" ҳамда "Trans boes servis" МЧЖларнинг Низоми нусхасини талаб қилиб олгани, шунингдек, "Шаҳрихон глобал медиа" МЧЖга лицензия бериш борасидаги мурожаатни кўриб чиқиш жараёнида энг кам ойлик иш ҳақининг 50 фоизи микдорида (48052 сўм) пул олиш ўрнига, 57 663 сўм йиғим олганлиги маълум бўлди.

Туман прокурорининг қарори билан туман ҳокимлиги иқтисодий бўлими бош мутахассиси Ш.Мадмаровга нис-

батан маъмурий жавобгарлик тўғрисида иш кўзгатилди.

Шуни алоҳида қайд этиш жоизки, вилоят прокуратураси органлари томонидан ҳокимликлар, давлат бошқаруви ва назорат-текширув органларининг тадбиркорлик субъектлари фаолиятига дахлдор қарорлари, фармойишлари ҳамда бошқа ҳужжатларининг қонунийлиги ҳар ўн кунда ўрганилиб, аниқланган қонунбузилиш ҳолатларини бартараф этиш чоралари кўрилмоқда. Жумладан, жорий йилнинг 5 ойи мобайнида шаҳар ва туман ҳокимликларининг 10 та, назорат-текширув органларининг 38 та қонунга зид қарорлари прокурорлар протести билан бекор қилинди ва тадбиркорларнинг бузилган ҳуқуқлари тикланди. Хусусан, Шаҳрихон туман ҳокими О.Солиев тадбиркор Т.Собировга 2012 йил 11 сентябрдаги қарори билан Шаҳрихон шаҳри, Ҳамза кўчасида жойлашган 127,5 кв. метр ер майдонидаги уй-жойларни бузиб, ўрнига савдо дўкони қуришга рухсат берган. Бироқ унга милиция таъин пунктти биносини қуриш мажбуриятини ҳам оқлаган.

Туман прокурори томонидан 2014 йил 28 апрель куни қонунга зид бўлган мазкур қарорни бекор қилиш ва қонунга мувофиқлаштириш ҳақида протест келтирилди.

Асакда туман прокуратураси томонидан ўтказилган текширишда эса яна бир қонунбузилиш ҳолати аниқланди. Ўрни туман ҳокимининг 2013 йил 26 март куни қарори билан "Барак берсин" фермер ўҳжалигининг 4,5 гектар ер майдони ўҳжалик раҳбарининг розилигисиз туман захира фондида ўтказиб юборилган.

Мазкур ҳолат бўйича туман прокурори томонидан қонунга зид бўлган қарорни бекор қилиш ҳақида протест келтирилди.

"Ҳолмирза улуг боғи" фермер ўҳжалиги 2011 йилнинг 4-чораги ҳисоботларини топширмаганига боис, Булоқбоши туман Давлат солиқ инспекцияси бошлигининг қарори билан ўҳжалик-

нинг банк ҳисоб рақамидagi операциялари тўхтатиб қўйилган. Фермер ўҳжалиги барча ҳисоботларни топширганидан кейин ҳам ушбу қарор бекор қилинмаган.

Шу каби, тумандаги "Миродилжон", "Муборак Кўзиевна", "Эргаш Раҳмон ерлари", "Чалабоев Каримжон боғи", "Исмоил Мўмин меваси ва "Эргаш омад ҳосили" фермер ўҳжалиklarининг банк операциялари ҳам шу тариқа тўхтатиб қўйилган. Мазкур қонунбузилишига йўл қўйган Булоқбоши туман Давлат солиқ инспекцияси ходими З.Тойишев туман прокурорининг қарори билан интизомий жавобгарликка тортилди.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасида бўлиб ўтган кенгайтирилган хайъат мажлисида Юртбошимиз томонидан прокуратура органларига берилган топшириқдан келиб чиққан ҳолда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни қўллаб-қувватлашга қаратилган қонун ҳужжатлари талабларининг аниқ ва сўзсиз ижросини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилиб, тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқий ҳимоясини янада қучайтириш лозимлиги таъкидланди. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг молия-ўҳжалик фаолиятига ҳар қандай ноқонуний аралашув иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш бўйича давлат дастурлари талабларига зид хатти-ҳаракат сифатида баҳоланиб, қонунбузарларга нисбатан қонунда белгиланган жавобгарлик чоралари қўлланилиши, тадбиркорларга амалий ёрдам кўрсатиш, муаммоларини қонун доирасида ҳал этиш борасидаги прокурорлик назоратини изчиллик билан давом эттириш ҳақида аниқ кўрсатмалар берилди.

Юқоридаги вазифалардан келиб чиқиб, ушбу соҳадаги муаммоларни бартараф этиш, тадбиркорликни янада ривожлантириш бўйича зарур чора-тадбирларни белгиллаб олдик ва бу эзгу ишлар давом этаверади.

Ёшлар тарбиясида вояга етмаганлар

ИШЛАРИ БЎЙИЧА КОМИССИЯНИНГ ЎРНИ

Истиқлол йилларида келажакимиз эгалари бўлган ёш авлоднинг ҳар томонлама камол топиши учун қатор хайрли ишлар қилинди. Ёшлар масаласи давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бири сифатида мамлакатимизда энг долзарб мавзулар қаторида эътироф этилди. Энг аввало, вояга етмаганларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаш мақсадида мукамил ҳуқуқий база яратилди.

Шунингдек, ёш авлоднинг саломатлиги, таълими ва ижтимоий ҳимоясини таъминлашда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар, вояга етмаганлар ишлари бўйича туман комиссияси, халқ таълими, соғлиқни сақлаш бўлиmlари ва фуқаролик жамияти институтлари ўзаро ҳамкорликни йўлга қўйганлар.

Пойтахтимизнинг Ҳамза туманида 234,6 минг киши истикомат қилаётган бўлса, шундан 72 минг нафардан зиёдини вояга етмаганлар ташкил этади. Мавжуд 6 та касб-хунар коллежи ва 2 та академик лицей, 29 та мактаб ва махсус мактабларда болаларнинг ҳар томонлама пухта билим олиши учун барча шароитлар яратилган. Айниқса, вояга етмаганларни таълимнинг барча босқичларига жалб этишда прокурор назоратининг ўрнатилгани натижасида ёш авлоднинг ҳар томонлама мукамил таълим олиши учун яратилган шароитлар йилдан-йилга яхшилан-

моқда. Мамлакатимизда ўн икки йиллик мажбурий таълим тизими жорий этилгач, ота-оналарнинг масъулиятини ошириш мақсадида ҳуқуқий таъсир чоралари кўрилмоқда. Аини пайтда тумандаги умумтаълим мактабларини 3361 нафар ўқувчи битирди. Битирувчиларни таълимнинг кейинги босқичига жалб этиш масаласи вояга етмаганлар ишлари бўйича туман комиссияси назоратига олинган бўлиб, барча йигит-қизлар тахсилни ўзлари танлаган ўрта махсус ўқув юрталарида давом эттиришади. Шунингдек, туман ҳудудида жойлашган касб-хунар коллежлари битирувчиларини ишга жойлаштириш бўйича комиссия таркибида ишчи гуруҳи ташкил этилди.

Жорий йилда мазкур таълим даргоҳларини 1618 нафар йигит-қизлар битириб, мустақил ҳаётга қадам қўйди. Шундан 1506 нафари билан уч томонлама шартнома тузилиши таъминланди. Битирувчиларнинг бандлигини таъминлаш

мақсадида бир ярим мингдан зиёд қорхона ва ташкилотлар билан ҳамкорлик ишлари йўлга қўйилди.

Туман комиссияси томонидан нафақат коллежлар, балки мактаблардаги болалар назоратсизлиги ва қаровсизлигининг олдини олиш бўйича ҳам режалар ишлар амалга оширилмоқда. Тан олиш керак, гоҳида аини дарс пайтида кўча-кўйда юрган болаларга кўзимиз тушиши мумкин. Ҳамза туманидаги 212-мактабнинг 8-синф ўқувчиси А.Д.нинг ҳулиси, сабабсиз дарс қолдириши ва ўқишга қизиқмаслиги сабабини ойдинлаштириш мақсадида синф раҳбари унинг уйига боради ва ўқувчининг онаси ичкиликка муккасидан кетганлиги, отаси улар билан бирга яшамаслиги, бола назоратсиз қолдирилганини аниқлади. Маҳалла оқсоқоли ҳам ўқувчининг оилавий аҳолини ўрганиб, тушунтириш ишлари олиб бургани, аммо натижа бўлмаётганини маълум қилади. Воя-

га етмаганлар ишлари бўйича туман комиссияси фуқаро С.Акрамова ўзининг ҳаракатлари билан вояга етмаган фарзандини тарбиялаш борасидаги мажбуриятларини бажармасдан, Ўзбекистон Республикаси МЖТКнинг 47-моддасида назарда тутилган маъмурий ҳуқуқбузарлиқни содир этганлигини аниқлади. Онанинг айби мазкур ҳолат юзасидан берилган тушунтиришлар, иш бўйича тўпаланган бошқа далиллар билан ҳам ўз тасдиқини топди. Комиссия ишни кўриб чиқиш жараёнида ҳуқуқбузарлиқнинг давомийлигини инобатга олиб, онага нисбатан мазкур кодекснинг 47-моддасида кўзда тутилган жарима жазосини тайинлаш ва фарзандининг тарбиясига масъул эканлигини тушунтириш, назоратни қучайтириш, қизи мактаб рўйхати ва ички ишлар про-филатика ҳисобига олинганлигини маълумот сифатида қабул қилди. Фарзандининг тарбияси борасидаги мажбу-

Шоҳмуҳаммадбек
МУҲАММЕДЖАНОВ,
Ҳамза туман прокурори

риятларини тўлақонли бажармаганлиги учун онани туман ички ишлар про-филатика ҳисобига қўйиш тавсия этилди. Шунингдек, вояга етмаган қизга нисбатан маҳалла ва мактабдан жамоатчи тарбиячлар бириктирилди.

Бундан ташқари, жорий йилнинг ўтган даври давомида турли сабабларга кўра ота-оналар қарамоғидан махрум бўлган беш нафар вояга етмаган шахримидаги Меҳрибонлик ўйлимига жойлаштирилди. Туман ҳудудида жойлашган 30-Меҳрибонлик уйи ва махсус мактабларда жисмоний имконияти чекланган вояга етмаганларнинг таълим ва тарбия олишлари учун барча шароитлар муҳайё этилган. Умид қиламизки, бундай хайрли ишлар тарбияланувчиларнинг ҳаётида ўз ўринларини топишларига катта ёрдам беради.

Ҳуқуқбузарликлар профилактикасида тезкор-қидирув фаолиятининг ўрни ва аҳамияти

Жамиятнинг ҳар қандай соҳасида соғлом ва ишчан муҳитни шакллантириш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ва унга йўл қўймаслик, жамиятда ўрнатилган тартиб-қоида талабларига қатъий риоя қилиш, ўсиб келаётган ёшларнинг ҳуқуқий тарбиясида расмий тартибга яроқли бўлиш, ғайриқонуний ҳуқуқ-атворнинг турли кўринишларига нисбатан муросясизлик давлатнинг муҳим йўналишларидан бири ҳисобланади. Жиноятчиликка қарши курашининг кўп йиллик тажрибаси шундан далолат берадики, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, уларнинг келиб чиқиш сабаблари, шарт-шароитларини аниқлаш ва бартараф этишга қаратилган таъминотлар устувор йўналиш сифатида эътироф этилади. Бу ишларнинг самардорлигини янада юксалтириш учун иқтисодий, ижтимоий ва ҳуқуқий жиҳатдан таъминлаштириб борилиши зарур. 2014 йил 14 май кунини мамлакатимиз Президентининг томонидан имзоланган "Ҳуқуқбузарликлар профилактикаси тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни бу фикрларнинг яққол ифодасидир.

Муболағасиз айтиш мумкин, ҳуқуқбузарликлар профилактикасида қаратилган чора-тадбирларнинг мажмуаси жиноятчиликка қарши курашишда устувор ўрин эгаллайди. Зеро, бундай мақсадга йўналтирилган тадбирлар талаб даражасида ташкил қилинаётган ва амалга ошириладиган бўлса, криминал вазиятнинг даражаси ҳам шунга мувофиқ пасайиши ва барқарорлашиши табиий ҳолдир.

"Ҳуқуқбузарликлар профилактикаси тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни мамлакатимизда ҳуқуқ-тартибни сақлаш ҳамда мустаҳкамлаш, шахсларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатлари ҳимоя қилинишини, ҳуқуқбузарликларни аниқлашда, уларга барҳам бериш, шунингдек ҳуқуқбузарликларнинг содир этилиш сабабларини, уларга имкон бераётган шарт-шароитларни аниқлаш ва бартараф этишда муҳим аҳамият касб этади. Мазкур қонунда ҳуқуқбузарликлар профилактикасининг асосий вазифалари, принциплари, ҳуқуқбузарликлар профилактикасининг турлари, ҳуқуқбузарликлар профилактикасини амалга оширувчи ва унда иштирок этувчи органлар ҳамда муассасалар, уларнинг ваколатлари белгилаб берилди ҳамда бу соҳага оид бошқа аҳамиятли масалалар ечимининг ҳуқуқий асослари яратилди.

Шуни таъкидлаб ўтиш лозимки, ҳуқуқбузарликлар профилактикаси тезкор-қидирув фаолиятини амалга оширувчи органларнинг асосий вазифаларидан бири ҳисобланади. Тезкор-қидирув фаолияти назариясида жиноятларнинг олдини олишга қаратилган тезкор-қидирув тадбирларининг мажмуаси тезкор-қидирув профилактикаси деб аталади. Тезкор-қидирув профилактикаси — ҳуқуқбузарлик содир этишга мойиллиги бор ҳамда криминал фаол (яъни илгарти судланганлар, алкоғол ёки гиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни ва ақл-ирода фаолиятига таъсир этувчи бошқа моддаларни истеъмол қилувчилар, маший уруш-жанжал чиқарувчилар, ушган жиноий гуруҳ аъзоларига яқин шахслар, ҳуқуқ-атвори жамиятнинг тартиб-қоидаларига қарши йўналтирилган гуруҳ аъзолари ва ҳ.к.) шахслар, уларнинг ахлоқан тузулиш даражаси, шахсиятига оид хусусиятлари, алоқалари, жиноий таърибаси, ниятлари ва ижтимоий муносабатларининг тузилиши ҳақида маълумотларни йи-

гиш, таҳлил қилиш ва натижаси юзасидан зарур чора-тадбирлар кўриш тизимидир. Жами олинган тезкор маълумотларнинг таҳлили натижаси шахсларнинг ҳуқуқ-атвори ғайриқонуний тус олиш эҳтимолигини ва криминал фаоллиги сақланиб қолинганини кўрсатса, шунингдек жиноий ниятларидан қайтмаганлиги ҳақида салбий прогноз қилиш учун асослар мавжуд бўлса, бундай шахслар устидан тезкор кузатув ўрнатиш зарурлигидан далолат беради.

Тезкор-қидирув профилактикаси тадбирларини амалга оширишда тезкор-қидирув маълумотларини йиғиш ва улардан фойдаланишнинг алоҳида тактикаси қўлланилади. Тезкор-қидирув профилактикасини самарали амалга оширишда, энг аввало, шахсларнинг индивидуал жиноий ҳуқуқ-атвори ва криминал вазиятнинг ривожланишини прогноз қилишни билиш қобилияти, шунингдек криминалогия ва педагогика соҳасидаги билимлардан хабардорлик талаб этилади.

Тезкор-қидирув профилактикаси ўз моҳиятига кўра қуйидаги хусусиятларни ўз ичига қамраб олади:

- ҳуқуқ-атвори юқори даражада ғайриқонуний тус олиш эҳтимолигини инобатга олган ҳолда профилактика ҳисобига қўйилган шахслар устидан тезкор-профилактика кузатувини олиб бориш;

- жиноий йўлга кириб кетиши мумкин бўлган ёки жиноят содир этишга мойиллиги бор шахсларнинг, шу жумладан, жиноий унсурлар ёки ҳуқуқ-атвори жамиятнинг тартиб-қоидаларига қарши йўналтирилган гуруҳ аъзоларининг зарарли таъсирини бошдан кечирган ҳар бир шахсларнинг ўзига хос хусусиятларидан тезкор хабардор бўлиш натижасида самарали яқка тартибдаги профилактика чора-тадбирларини таъминлаш;
- жиноят содир этишда гумон қилинаётган шахсларга нисбатан тезкор-қидирув тадбирларини олиб бориш жараёнида бундай тоифадаги шахслар билан алоқа қилаётганларни қайд қилиш;

- тезкор кузатув остига олинган ва қидирувдаги жиноятчиларнинг белги-хусусиятларига эга бўлган шахсларнинг содир этилган жиноятларга дахлдорлигини яширинча текшириш;

- профилактика чораларини қўллаш ёки тезкор-қидирув ишларини юритиш мақсадида тегишли асос-

ларга эга бўлиш учун алоҳида тоифадаги тезкор қизиқиш уйғотувчи шахсларнинг алоқаларини, турмуш тарзи, ҳуқуқ-атвори ва олдинги ҳаётини ўрганиш.

Тезкор-қидирув профилактикасининг тузилишида бир қатор мустақил қисмларни ажратиш мумкин: тезкор-профилактика кузатувига олинган шахсларни тезкор-қидирув фаолиятининг барча восита ва усуллари орқали ўрганиш; яқка тартибдаги профилактика чора-тадбирларини муваффақиятли таъминлаш мақсадида тезкор-профилактика кузатувига олинган шахсларнинг ҳаракатларини, улар билан боғлиқ бўлган бошқа ҳолат ва ҳижатларни ҳужжатлаштириш; тезкор-профилактика кузатувига олинган шахсларнинг жиноятга тайёргарлик кўриши ёки жиноий нияти ёхуд жиноий фаолиятининг аломатларини, шунингдек, бундай шахсларнинг очилмай қолган жиноятларга дахлдорлигини аниқлаш мақсадида ташаббускор излов тадбирларини амалга ошириш; олинган маълумотларнинг манбасини ошкор қилмасдан белгиланган тартибда амалга оширилишини таъминлаш.

Тезкор-профилактика кузатувига олинган шахсларга нисбатан профилактика тадбирларининг ўтказилиш мақсади ҳамда мунтазам равишда уларни текшириш ишларининг бир-га олиб борилиши, шунингдек бундай шахслар орасида ҳуқуқбузарларни аниқлаш учун тегишли тезкор-қидирув тадбирларининг ўтказилиши тезкор-қидирув профилактикасининг ўзига хос хусусиятларини намоён этади. Бинобарин, ишни бундай тартибда ташкил қилиш, энг аввало, криминал фаол шахслар ҳақида тезкор хабардорлиқни ҳамда тезкор-қидирув профилактикаси жараёнида тупланган маълумотлар асосида ўз вақтида жиноятчиларнинг ғайриқонуний ҳаракатларини фош этишни таъминлайди.

Тезкор-қидирув профилактикаси остига олинган шахсларга дахлдор тулғанда маълумотлардан фойдаланган ҳолда излов тадбирларининг амалга оширилиши бошқа тезкор-қидирув тадбирларига қараганда аҳамиятли ва самаралироқдир.

Бу жойларда криминал вазият оғир бўлмаган ҳолларда тезкор бўлимларнинг ҳодимлари учун яқка тартибдаги профилактика чора-тадбирларини олиб боришда қўлай имконият яратилади. Тезкор хабардорликнинг таъминланиши, худди шунингдек, янги маълумотларнинг қўлга киритилиши ва улардан фойдаланилиши натижасида жиноятларни фош этиш, гумон қилинувчиларни, айбланувчиларни қидириб топиш ва тезкор-қидирув фаолиятининг бошқа вазифалари ҳал этилишига эришилади. Шундай тарзда иш олиб бориш билан, ҳам фаол яқка тартибдаги профилактика мақсадларига, ҳам очилмаган жиноятларни фош этиш ва қидирувдаги жиноятчиларни аниқлаш мақсадларига эришилади.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, тезкор-қидирув профилактикаси доирасида умумий профилактика мақсадларига эришиш мумкин. Тезкор-қидирув фаолиятини амалга оширувчи органларга қўмақлашаётган шахс-

Шухрат АБАКУЛОВ,

Бош прокуратура ҳузуридаги СВОЖЖДЛҚ департаментининг Криминалистика лабораторияси катта криминалисти

лардан ва бошқа манбалардан фойдаланиш, фақатгина маъий шароитда, ишлаб чиқаришда, дам олиш ва ҳордиқ чиқариш жойлари ҳамда масканларида эмас, балки маҳкумларнинг ахлоқини тузатиш жойларида ҳам жиноятларнинг содир этилиши сабаблари ва унга имкон берган шароитларни аниқлашга оид маълумотларни қўлга киритиш имконини беради. Аксарият ҳолларда тезкор-қидирув фаолиятини амалга оширувчи органларга қўмақлашаётган шахслар тезкор-қидирув ишларига жалб қилинмаган ҳолда ўзларининг ташаббуси билан, муқаммал бўлмаган ишлаб чиқариш технологияларининг, қонунларга зид ҳаракатларни содир этишда бир-бирини қўллаб-қувватлаш, моддий қимматликларни қўриқлашни ташкил қилишда мавжуд бўлган камчиликлар, ахлоқий нормалар бузилиши, миллий ёки диний негизда одамлар ўртасида адоват муносабатларининг кучайиши ва шунга ўхшаш бошқа салбий ҳодисалар оқибатида, ҳуқуқ-атвори жамиятнинг тартиб-қоидаларига қарши ҳамда жиноий тус олиш ҳақида хабар беришлари мумкин.

Бундай маълумотлардан уларда кўрсатилган ҳолатларни дастлаб ҳужжатлаштириш ҳамда манбасини ошкор қилмаслик чоралари қўрилмасдан фойдаланиш мумкин эмас. Фақат бундай чоралар қўрилганидан сўнг, бу маълумотлардан умумий профилактика усулида фойдаланилиши мумкин ва булар қуйидагиларни назарда тутати: шахсларнинг ғайриқонуний ҳаракатлар содир этишига имконият туғдирадиган, аниқ бир объектларда жиноятларни содир қилишни енглиштирадиган, одамлар ўртасида кескин низолар юзага чиқишига имкон берадиган вазият ва шароитларни бартараф этиш, шунингдек, жамоат жойларида фуқароларнинг шахсига ва жамоат тартибига таъовуз қилишга йўл қўйилишининг олдини олиш.

Тезкор-қидирув профилактикасининг муҳим вазифаларидан бири тезкор-профилактика кузатувига остига олинган шахсларнинг ҳуқуқ-атворини, алоқаларини, ният ва мақсадларини ҳар томонлама ўрганиш ва улар томонидан ҳуқуқбузарликлар содир этилишининг олдини олишга қаратилган. Бу вазифани амалга ошириш учун мумкин бўлган барча ошқора ва ношқора маълумотлар манбаларидан, шунингдек, тезкор-қидирув тадбирларининг бошқа турларидан фойдаланилади.

Оқорида зикр этилган фикрларни умумлаштириб айтиш мумкинки, "Ҳуқуқбузарликлар профилактикаси тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг талабларидан келиб чиқадиган вазифаларни амалга оширишга йўналтирилган тадбирларнинг бажарилиши, ҳуқуқбузарликлар, уларни содир этиш сабаблари ва шароитларини бартараф этишда тезкор-қидирув фаолиятининг усул, услуб ва механизмларидан самарали фойдаланиш муҳим омил бўлиб хизмат қилади.

Ўз манфраатини ўйлаш оқибати

Электр энергияси ва ундан фойдаланишнинг кашф этилиши энг буюк иxtиrolардан бири десак, хато бўлмайди. Зеро, бугунги кунда ҳаётимизни электрсиз тасаввур этиб бўлмайди. Шунинг учун ҳам аҳолини, иқтисодиётнинг барча соҳаларини электр энергияси билан узлуксиз таъминлаш масаласига жиддий эътибор қаратилади.

Б у йўналишда амалга оширилаётган ишлар, соҳага сарфланаётган маблағларни кўпчилигимиз ҳатто тасаввур ҳам қилмаймиз. Шунингдек, юртимизда электр энергияси таъминоти, ундан самарали ва тежамли фойдаланиш борасида янги технологиялар ҳам жорий этилиб, бу борада етарли ҳуқуқий ҳужжатлар ишлаб чиқилган. Бироқ, жойларда соҳага мутасадди бўлган айрим шахслар аҳолини сарф қилинган электр энергияси ҳақини вақтида тўлаб беришга даъват қилиш ўрнига, ўзларининг ноқонуний хатти-ҳаракатлари билан аҳоли ўртасида нотўғри тушунчалар пайдо қилаётган ҳолатлар учраб турибди.

Тошкент шаҳар "Электр тармоқлари корхонаси" ОАЖ-нинг Шайхонтоҳур туман бўли-

мида жисмоний шахслар бўйича назоратчи вазифасида ишлаган Жаҳонгир Асадов ўзига бириктирилган вазифани суистеъмо қилишгача бориб етди.

Шу йилнинг февраль ойи бошларида фуқаро Р.Жамолов электр энергиясидан фойдаланиш қоидаларини бузганлиги боис, Шайхонтоҳур туман электр тармоқлари корхонаси томонидан далолатнома тузилди. Унга кўра, уй эгаси давлатга 2 млн. 819 минг 472 сўм тўлаши керак бўлади. Бундан хабар топган Ж.Асадов дарҳол хонадонга ташриф буюриб, бу ишни "бости-бости" қила олишини, хонадон эгаси давлатга ҳеч қандай пул тўламаслигини айтиб, бунинг учун 1 млн. 300 минг сўм "хизмат ҳақи" сўрайди. Ваҳоланки, далолатномани қалбақлаштириш ва бекор

Фарход ЭСАНОВ,
СВОЖДЛҚК департаментининг
Тошкент шаҳар бошқармаси
катта инспектори

қилишнинг умуман имконияти йўқ эди. Назоратчи буни билган ҳолда, уй эгасини алдаб, унинг пулини ўзлаштириб олишини мақсад қилади. Ж.Асадовнинг гапига лақа тушган Р.Жамолов унга айтилган пулни бериб юборди. Мақсади-га эришган назоратчи пулни олади-ю, бошқа қорасини кўрсатмайди. Ишни қонуний томондан ҳал этишга ҳаракат қилиш ўрнига, ноқонуний йўлни танлаган Р.Жамолов боши деворга урилгандан кейингина тегишли жойга ариза билан мурожаат қилади.

Тергов жараёнида Ж.Асадов айбига иқдор бўлди. Жиноят ишлари бўйича Шайхонтоҳур туман суди унга қилмишга яраша жазо тайинлаб, ҳукм чиқарди.

Виждони пок бу ишни қилмайди

Ҳукуматимиз томонидан ёш авлод тарбиясига катта эътибор қаратилаётган бир пайтга, ушбу соҳага масъул айрим шахслар ўз вазифаларини суистеъмо қилиб, ноқонуний ҳаракат қилаётганликлари ачинарли ҳол. Жумладан, «Гуллола» номи мактабгача соғломлаштириш таълим муассасасида айрим касалликлар билан боғлиқ орти орти муаллафгача даволашлари белгилаб қўйилган. МТМ мудираси Г.Синаррова, муассаса педатр шифокори З.Ачилова ҳамда ҳамшира З.Уринбоевалар буни яхши билсалар-да, муассасага тегишли ҳужжатларни сохталаштириш «касб» қилиб олишган экан.

Т екирув натижаларига кўра, ўтган йили турли ташхислар билан таълим муассасасига ноқонуний расмийлаштирилган 90 нафар боладан атиги 27 нафари мазкур даргоҳда тарбияланаётгани маълум бўлди. Уларнинг ҳам соғлом эканлиги тиббий кўрик натижасида аён бўлди. Афсусланарлиси, туман тиббиёт бirlашмасида рўйхатга олинган нуқсонли болалардан бирортаси ҳам муассасага қабул қилинмаган экан.

Шунингдек, муассаса фаолияти юзасидан ўтказилган текширишлар натижасига кўра, ўтган икки йил мобайнида иш ҳақи учун 89 млн. 869 минг 263 сўм ортиқча маблағ олинганлиги ҳолати ҳамда ота-оналар томонидан муассасага тўланган бадал тўловидан 61 млн. 647 минг 610 сўм ҳисобланмасдан ва ундирилмасдан бюджетга жами 148 млн. 516 минг 873 сўмлик зарар етказилганлиги аниқланди.

Бундай ҳолатларга тумандаги "Наврўз" мак-

Бегзод ҚОРАБОВ,
СВОЖДЛҚК департаментининг
Жиззах вилоят бошқармаси бошлиғи ўринбосари

табгача соғломлаштириш таълим муассасасида ҳам йўл қўйилган экан. Ушбу МТМда 45 нафар нутқида нуқсонли бор, дея расмийлаштирилган болалар тиббий кўрик натижаларига кўра соғлом деб топилди. Мазкур ҳолат бўйича ўтказилган текширишларда муассасанинг масъул ходимлари М.Эрназарова, И.Йўлдошев, М.Эшонқулова, С.Умаровалар ўзаро жиноий тил бириктириб, ноқонуний ишларга қўл урганиклири фoш бўлди. Бу ерда ҳам мутасадди ходимлар томонидан ўтган икки йил давомида ноқонуний 107 млн. 848 минг сўм ортиқча маблағ олинганлиги ҳамда ота-оналар томонидан болалар учун тўланадиган бадал тўловидан 58 млн. 876 минг 648 сўм ҳисобланмасдан ва ундирилмасдан, бюджетга 166 млн. 724 минг 685 сўмлик зарар етказилганлиги аниқланди.

Суд ҳукми билан айбдорларга Жиноят кодексининг тегишли моддаларига асосан жазо тайинланди. Аммо шу ерда ҳақли савол туғилди. Нуқсонли болалар қилиб, тўрт мучаси соғ болаларни муассасага қабул қилаётган пайтда бу кимсаларнинг виждонлари қийналмадими-кан? Агар улар хаста фарзандларини муассасага жойлаштира олмай, сарсон-саргардон бўлиб юрган ота-оналарнинг ўрнига ўзларини қўйиб кўришганда, эҳтимол бундай нопок ишга қўл уришмаган бўларди.

«Удабурон» жувозчи

Яширин цехлар иқтисодиёт ривожига тўсиқ бўлиши маълум. Бу хиллаги қонунбузарликларга чек қўйиш СВОЖДЛҚК департаменти ходимларининг муҳим вазифаси ҳисобланади. Айниқса, яширин тарзда ишлаб чиқарилаётган "махсулотлар" истеъмолчининг нафақат "чўнтаги"га, соғлиғига, айниқса, ҳаётига хавф туғдирса-чи?..

Ха, афсуски, нафақат соғлиққа, балки ҳаёт учун хавфли бўлган ёғ-мой маҳсулотларини ноқонуний ҳамда яширин равишда ишлаб чиқариш ҳолатлари учраб турибди. Жумладан, департамент ходимлари томонидан ўтказилган текзор тадбир натижасида фуқаро Азиз Маматов (исм-фамилияси ўз-

гантирилган) ўз уйида электр тармоғига ноқонуний равишда улашиб, мойжувоз ускунасини ишлатиб келаётганлиги аниқланган. Тадбирда унга тегишли бўлган жами 816 минг 600 сўмлик товар-моддий бойликлар ашёвий дaлil сифатида олиб қўйилган.

Суд томонидан қонунбузар

Азизжон ХУДОЙБЕРДИЕВ,
СВОЖДЛҚК департаментининг
Фориш туман бўлими
инспектори

Азиз Маматовга нисбатан қонуний жазо тайинланди. Бу каби қонунбузарларга нисбатан қўрилаётган чоралар ўз самарасини бериши аниқ, лекин бундай шахсларнинг фаолиятига барҳам беришда нафақат ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар, балки жойлардаги фуқароларнинг фаол иштироки ҳам муҳим аҳамият касб этишини унутмаслигимиз керак.

Орамизда айримлар борки, кўпчилик қатори ҳалол ишлаб-пул топишдан кўра осон йўл билан мўмай даромадга эришишни ўйлайди. Охир-оқибатда эл олида юзи шувут бўлади. Ана шундай шахсларнинг фаолиятга чек қўйиш мақсадида СВОЖДЛҚК департаментининг Сурхондарё вилоят бошқармаси ва унинг ҳудудий бўлимлари билан бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ҳамкорлигида мунтазам тезкор тадбирлар ўтказилаётир.

Фирибгарлардан эҳтиёт бўлинг

У зун туманидаги коллеждардан бирининг директори Б.Яровнинг (исм-фамилиялар ўзгартirilган) иш фаолиятидаги хатти-ҳаракатлари юзасидан ўқув муассасаси ходими М.Солиева вилоят ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга шикоят қилиб, ариза ёзади. Коллежнинг яна бир ходими С.Алибоев эса бу ишни ўзининг танишлари орқали ижобий ҳал қилиб бериш учун Б.Яровдан шу йилнинг феврал ойида 4 млн. 500 минг сўм пулни товламачилик йўли билан қўлга киритади. Осонгина қўлга киритилган пулни ишлатиб юборган С.Алибоев директорни турли гаплар билан кўрқитиб, ундан яна пул талаб қилади. Бироқ, бу сафар Б.Яровнинг "кўзи мошдек очилиб", фирибгар ҳақида тегишли жойга мурожаат қилади. 2014 йил 14 март куни СВОЖДЛҚК департаментининг Узун туман бўлими томонидан ўтказилган тадбирда коллеж директоридан яна 1 млн. 500 минг сўм пуллари

Рўзимахмд ТУРСУНҚУЛОВ,
СВОЖДЛҚК департаментининг
Сурхондарё вилоят бошқармаси
катта инспектори

товламачилик йўли билан олган С.Алибоев ашёвий далил билан ушланди.

Бундан ташқари, департаментнинг Шеробод туман бўлими ходимлари томонидан Бойсун туманида яшовчи С.Тошбоевнинг аризаси ўрганилган. Қўрилган чоралар натижасида тумандаги тиббиёт коллежи ўқитувчиси Б.Зулфқоров, котиб М.Ҳайдаров ва ошхона мудир П.Ботировлар ўзаро жиноий тил бириктириб, фуқароларнинг фарзандларини коллежга ўқишга киритиб қўяман, дея уларнинг ишончига қилиб, 22 млн. сўм ва 21 минг 750 АҚШ долларини қўлга киритганликларини фoш этилди.

Юқорида номлари келтирилган айбдор шахсларга нисбатан жиноят ишлари кўзга-тилиб, тегишли қонуний чоралар қўрилди.

Ҳазм бўлмаган пора

Мирҳошим РАЗЗАҚОВ,
СВОЖДЛҚК департаментининг
Наманган вилоят бошқармаси
бўлим катта суриштирувчиси

киритолмасак, нима қилиб юрибмиз бу ерда ишлаб!

Ушбу куни Иброҳим гап орасида коллежга кириш баҳоси 500 АҚШ доллар эканига шомга қилиб ўтди.

Аброр бу "хабар"ни ҳолати Наимага етказганди, унинг ранги ўзгарди:

— Намунча оғзи полвон бўлмаса, ўша домланинг?! Бунча пулни қаердан оламан?

Аброр нима дейшини билмай, елка қисди.

— Менга унинг исм-шарифини айт, ўзим гаплашаман! Зора пулини камайтирса...

Наиманинг ялиниб-ёлворилари Иброҳимга таъсир қилди, "наrx"ни биров камайтирди.

— Майли, шароитингиз оғирроқ бўлса, 450 доллар бера қолинг...

Эртаси куни Наима 400 АҚШ долларини кўтарганча унинг хонасига кириб келди.

— Ҳозирча топганим шу. Қолганини бир-икки кунда олиб келиб бераман.

Иброҳим уни кузатган, бу пулни нималарга сарфлаш ҳақида ширин хаёлга берилган паллада хонага ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ходимлари кириб келишди...

Нафс қўлига айланган Иброҳим Илёсов суд ҳукми билан тегишли жазосини олди.

Ўзро муносабатларда "олди-берди"ларнинг оғзаки тарзда келишув, яъни лафзга ишониш асосида амалга оширилиши баъзи ҳолларда ўзини оқламайди. Фуқаро Бекзод Тошпўлатов билан Шерзод Мажидов ҳам бунни ўз тажрибаларида синаб кўрдилар.

Ваъдага ишониб...

“Қора ойна” емакхонасида оғайнилар сўхбат қуриб ўтиришарди. Одатда бундай пайт эр-каklar ўртасидаги сўхбат мавзуси тадбиркорлик, савдосотиқ ва бошқа иқтисодий масалалар томон оғади. Бундай сўхбатлар учун эса, улфатларнинг фикрича, энг маъқул жой хотин-халлаҳлар ҳа дегадана бош сукавермайдиган емакхоналардур. Худди ўша кунларда машина сотган ва 25 миллион 50 минг сўм захирага ҳа бўлган Бекзод савдо иши билан шуғулланиши хоҳларди. Сўхбат ана шу ҳақда бораётганда емакхонага Фахриддиннинг кириб келиши аини мудаас бўлди. Бу одамнинг ун маҳсулотлари билан улгуржи савдо қилиши улфатларга маълум эди. Уларнинг фикрини эшитган Фахриддин ҳақиқатан ҳам улгуржи савдо билан шуғулланишини айтиб, уларга истаганларича “акнан” навли унинг ҳар бир халтасини 76 минг сўмдан келтириб бериши ва бунинг звезига ҳар халта ундан 1000 сўмдан олиб қилишини билдирди. Бу таклиф улфатларга жуда маъқул тушди. Улар 2013 йил апрель ойининг охирларига багилликда Фахриддиннинг омборхонасига бордилар. Шу ерда Шерод Махидов “акнан” уни учун 15 миллион сўм, Бекзод Тошпўлатов 15 миллион 800 минг сўмни нақд санаб берди. Фахриддин Турсуновнинг омборхонаси Чироқчи шаҳрининг Чироқчи кўчасида жойлашган бўлиб, улгуржи нархда сотиладиган уннинг бу ерга каердан, қачон ва ким томонидан олиб келинишини, ҳатто шу омборхонада ишловчи киши ҳам аниқ билмасди. Аммо орадан вақтлар ўтиб, ваъда қилинган “акнан”дан дарак бўлавермагач, оғайнилар бу ерда бошқа бир гап борлигини пайкагандай бўлдилар ва ташвишга тушиб, омборхонага йўл олдилар. Бундай “ташири” бир эмас, бир неча бор такоррлянишига қарамай натижадан дарак бўлмади. Фахриддин ҳар сафар уларнинг кўнини пуч ёнғоққа тўлдириб жўнатарди. Улфатлар яна бир марта унинг олдига бориб, ваъда қилинган “акнан”нинг туя гўшти еганилигини эслатганларидан, “ҳожатбарор” дўстлари уларга “акнан” жойида қолмаганлигини, сабр қилишса, бирор ҳафта ичиди олиб келишини, мабодо олиб келолмаса, пуллари қайтариб беришини айтиди.

Орадан олти ой утди. "Ақнан" унidan ҳам, пулдан ҳам дарак бўлмади. Бунинг устига Фахридин изини кумг солиди. Телефон рақамларини ҳам алмаштирганлиги сабабли унга кўнгрққ қилишининг иложи йўқ, омборхонасидан топиб бўлмас, сўраб-суриштирилганда унинг номаям томонга кетиб қолганидан дарак беришарди. Жами бўлиб 30 миллион 800 минг сўмдан ажралиб қолган Бекзод билан Шерзод қандай йўл тутишларини билмай, улгуржи савдо эгасини беҳудага қидиришарди. Албатта, бу пуллари Фахридин ўзининг эҳтиёжи учун ишлатиб юборган эди.

Худди шу кунларда Фахриддин бошқа бир жиноятга ҳам қўл урди. Ўзганинг мулкини очикдан-очиқ талончилик йўли билан қўлга киритиш

Музаффар ҲАСАНОВ,
Чироқчи туман прокурори
ўринбосари
Норбўта ҲОЗИЕВ,
«Нур»

мақсадида Бехрўз исми фуқаро билан жиноий тил бирик-тириб, машинасига ёқилги олиш учун 2013 йил 21 июнга ўтар кечаси соат 2:00 ларда Чироқчи шаҳридаги "Чироқчи тежамкор газ" ёқилги қуйиш шохобчасига бориб, шохобча-да ишловчи Жасур Қўлдошев-ни уриб, шохобча биносининг ойнасини синдиради. Шо-хобча ойнасини синдирган Бехрўз Баҳромов қўлини ичка-рига тикиб, нархи 1 миллион 512 минг сўмдан зиёдроқ ту-радиган терминал аппаратини олади. Ҳисобиди 2 миллион 550 минг 900 сўм пул бўлган "S 90" аппаратини талон-то-рож қилиб, аппаратни олиш учун ортидан келган Жасур Қўлдошевни уриб йикитади ва машинага ўтириб жўнаб қо-ли-шади.

Ниҳоят, алданганлар бу орада унинг уйига боришди. Шунда Фахриддиннинг отаси ўғлининг қаердалигини билмаслигини, ундаги ўғли йўқлигини маълум қилди. Энди алданганлар олдида факатгина битта йўл, ҳуқуқ-тартибот идораларига мурожаат қилиш қолган эди ва улар шундай қилишди. Жабр-лағувчиларнинг аризасига қура, Чирокчи туман ички ишлар бўлими ходими А.Сафаров мазкур жиноят бўйича суриштирув ишлари олиб боришга киришди ва жиноятни фош этувчи далилларни тўплади.

Судланувчи Фахриддин Турсунов Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 166-ҳамада 168-моддасининг тегишли бандларида назарда тутилган жиноятларни содир этган, деб топилди. Фирибгарлик йўли билан Узгалар мулкига эгаллик қилишни кўзгалар ҳамда очикдан-очик талончилик ва зўравонлик йўлига ўтган Фахриддин Турсунов судда айбига қорорлик билдирмай, Бекзод Тошўлатовдан фақат 200 минг сўмни қарзга деб олгани ва бошқа ҳеч қандай пул олмагани, Шерзод Мажидовдан эса умуман ҳеч нарса олмагани, улар биргалашиб тўхмат қилаётганликларини, бу ишга ИИБ ходими А.Сафаров ҳам қўшилганини айтиб, турли важлар келтириб, жиноятини буйнидан соқит қилиш пайида бўлди.

Судда Бехрўз Бахромов ай-
бига тўлиқ қирқлик билдирди.
Фахриддин қўшилиб машина-
га ёқили олиш учун газ қуйиш
шоҳобчасига боргани, Фахрид-
дин шоҳобча ходими Жасур-
нинг оёғига тепиб йиқитиб таш-
лагани, Жасур "терминални
беринглар", деб машина орти-
дан юрганда ўзи (Бехрўз) ма-
шинадан тушиб, унинг юзига
бир мушт ургани ва машинани
ҳайдаб кетиб, Чироқчи тумани-
дан чиққанларидан кейин тер-
минални машина деразасидан
ташлаб юборганлиги тўғриси-
да кўрсатма берди.

Дастлабки терговлар ва суд жараёнида Фахриддин Турсуновнинг қилмишлари ҳам аён бўлди ва жиноят ишлари бўйича Чироқчи туман суди айбдорларга нисбатан қонун доирасида жазо тайинлади.

Буюм бозорининг кушандалари

Марғилон шаҳрининг 2000 йиллигини нишонлаш арафасида кенг миқёсли қурилиш, ободонлаштириш, таъмирлаш ишлари амалга оширилди.

Шаҳар марказидаги тор ва ноқулай бўлиб қолган эски буюм бозори фаолият кўрсатмай кўйган собиқ "Турон шойи" корхонасининг ўрнига кўчирилди. Шу аснода Марғилон "Буюм бозори" масъулияти чекланган жамияти "Марғилон фойз савдо комплекси" очик акциядорлик жамиятига айлантирилди. Акциядорлар йиғилишида собиқ МЧК раҳбарининг ўринбосари, раҳбари лавозимларида ишлаган Бахтиёр Собировга катта ишонч билдирилиб, ОАЖ бошқаруви раислигига сайланди. Сиртдан қараганда ОАЖ бошқарувининг фаолияти чакки эмасдەки эди. Тадбиркорлар ва харидорларга қулайлиқлар яратишни кўзлаб муайян ишлар амалга оширилаётган, савдо расталари, янги дўконлар барпо этилаётган.

Бирок ушбу жараёнда ёнгин хавфсизлиги қоидаларига риоя этилмаётгани кўзга ташланди. Жумладан, вилоят ИИБ Ёнгин хавфсизлиги бошқармаси ўтказган текшириш натижаларига кўра юқори кучланишли электр тармоғи остида савдо-сотикни тўхтатишни талаб қилди. Вилоят ҳужалиқ сундининг юқори кучланишли электр тармоғи ён-вериди, ёнгин хавфсизлиги анжомлари билан таъминланмаган ёпиқ савдо комплексида савдо-сотикни тўхтатиш ҳақида ҳал қилув қарори чиқарилди. Аммо суд қарори тўлиқ ижро этилмади. ОАЖ бошқаруви юқори кучланишли электр тармоғи остидаги очик расталарда савдо-сотикни тўхтатиш билан чекланди. Ёнгин хавфсизлиги талабларига жавоб бермайдиган ёпиқ савдо комплексида эса савдо-сотик давом эттирлаверди. ОАЖ бошқаруви раиси Б.Собиров ҳаёминини тўлдириб турган манбадан айрилиб қолишни истамади. Ёнгин хавфсизлиги қоидалари талабларига амал қилинмагани оқибатида ёпиқ тилдаги савдо мажмуаларидан бирда ёнгин содир бўлиб, асариат тadbirkor-савдогарларнинг товарлари қуйиб қулга айланди. Ёнгиндан кейин савдо мажмуаси бузиб ташланди, ўрни текислаб қўйилди.

Дастлабки терговолди суриштируви ҳамда ўтказилган тафтишда ОАЖ маъмуриятининг вилоят ҳўҳўлик суди ҳўл қилув қарорининг ижросига бепасанд муносабатидан ташқари, молия-ҳўҳўлик фаолиятидаги жиддий қўнўбузилиш қўлатлари ҳўм қўпик сингари юзага қўлқўб чикди. Ҳўсусан, ОАЖ бошқаруви раиси Б.Собиров ва бош ҳўсўб-и И.Мирзавелар ўзаро тил бириктириб, мансаб ваколатларини суийстеъволик қилган

холда узларига ишониб топширилган ўзганинг мулкниги ўлаштириш ва растрата қилиш йўли билан талон-торож қилиб келишган. Бир мартилик кунлик патта тўловлари йиғимларини қасага топширмасдан, турли эҳтиёжларга сарфлаб юборишган. Тушум пулларини ҳисоботларга тўлиқ киритмасдан жуда кўп миқдорда солиқ ва бошқа тўловларни тўлашдан қасдан буйин товлашган. Бозорда ёнгин хавфсизлиги қондаларига амал қилинишини таъминлаш чораларини кўрмай, фуқаролар, давлат ва жамият манфаатларига жиддий зиён етказишган.

ОАЖга қарашли савдо комплексидаги 470 та савдо расталари ва савдо дўконлари-да, шунингдек, Қўмтепа филиалидаги 147 та ёпик савдо дўконлари ҳамда 400 та савдо расталарида тадбиркорлар савдо-сотик билан шуғулланишган. 200 нафарга яқин тадбиркорлар билан ОАЖ ўртасида иҳара шартномалари тузилган. 500 нафарга яқин тадбиркордан қулиқ патта йиғимлари олиб турилган. Шартнома тузилган тадбиркорлардан ҳар бир квадрат метр савдо жойи учун ойига 12850 сўмдан иҳара ҳақи олинган. Бошқа савдогарлардан қулиқ патта тўловлари йиғилган.

Тадбиркорлар ижара ҳақи «Агробанк» Марғилон филиалининг савдо комплекси ҳудудидаги махсус кассага топширилган. Бир кунлик патталарни эса ОАЖнинг нозорати-паттачилари йиғиго, кассага топширишлари лозим эди. Бироқ, раис кунлик патта пулланининг муайян қисmini кассага ўзим топширмаган, дея назоратчилардан олиб қўяверган. Бундан ташқари, ОАЖ бошқаруви раиси ва унинг жиноий шериги — бош ҳисобчи «Марғилон Ҳайвонот-бўғдори» савдо комплекси ва унинг Қумтөпа филиалида савдо-сотиқ билан шуғулланувчи синишта бўлиб қолган тадбиркорлардан кунлик патта пулларини шахсан ўзлари сўраб олиб, банкка топширмасдан, турли эҳтиёжларига сарфлашган. Ҳушёрлик билан назоратчилар патта пулларини Солиқ инспекциясига топшириладиган ҳисоботларга киритишмасдан, ОАЖ бошқаруви раиси Б.Собиров жиноий шериги И.Мирзаев билан тил бириктириб, 2012 йил январь ойидан 2013 йил

нинг декабрига ОАЖга тегишли савдо комплексларидаги тadbirkorlardan йиғилган жами 521 млн. 36 минг сўм қулиқ патта тўловлари банк муассасасига топширмасдан, ўзлаштириш, растрата қилиш йўли билан талон-қорғо қилишган ҳамдан салкам икки йил мобайнида

Шухрат МУСАЕВ,
Фарғона вилоят прокуратураси
бўлим бошлиғи вази­фасини
бажарувчи

Рустам МАДАЛИЕВ,
вилоят прокуратураси бўлим
АМИБ терговчиси

291 млн. 955 минг сўм миқ-
дорида солиқ ва бошқа тўлов-
ларни тўлашдан қасддан
бўйин товлашган.

ОАЖ бошқаруви раиси ва бош ҳисобчисига нисбатан қўзғатилган жиноят иши суд мажлисида қўриб чиқилди. Б.Собиров айбига қисман иқдор бўлиб, кўрсатма берди. Ҳақиқатдан ҳам хўжалик судининг ёнгин хавфсизлиги таълабларига жавоб бермайдиган бозордаги расталар ва ёпик савдо комплексининг фаолиятини тўхтатиш ҳақидаги қарори қисман бажарилгани, суд иқорчилари бир неча марта талаб қилишган бўлса-да, фақат юқори куланишли электр тармоғи остидагина савдо фаолияти тўхтатилгани, ёпик савдо комплексига оид суд қарорининг ижроси таъминланмаганини таан олди. Шунингдек, ОАЖ раиси патта йиғувчи назоратчилардан ташқари шахсан ўзи тадбир-корлардан 150-220 минг сўмдан пул олиб тургани, назоратчиларга улардан муайян мuddат патта йиғими олмаслики буюрганини инкор этмади.

ОАЖ бошқаруви раиси ва бош ҳисобчининг айби ўзларининг қисман ва тўлиқ икдорликларидан ташқари, ҳужжатли далиллар, гувоҳларнинг кўрсатмалари билан ҳам тасдиқланди.

— Раиснинг буйруғи билан
бозордаги тадбиркорлардан
йигир олинган қўллик патта
пул маблағларини тўплаб,
ҳафтада бир ёки икки маро-
тада Бахтиёр акага бериб тур-
ганман, — деди назоратчи
А.Содиқов. — 250 минг
сўмдан тортиб, 700 минг
сўмгача нақд пуллари мах-
сус қассага топширмасдан
Бахтиёр акага берадим. Қас-
сага ўзим топшираман, деб
айтарди. Мен унга берган пул-
лар қассага қирим қилинган-
қилинмаганидан бехабарман.

— Мен ахча тартибдаги тадбиркор сифатида рўйхатдан ўтиб, бозорда электр жиҳозлар савдоси билан шуғулланаман, — деди тадбиркор Х.Абдуллаев. — Кунига 3500-4000 минг сўмдан патта тўловини тўлайман. Бозор раиси Бахтиёрни ёшигимдан биламан. У билан тенгкурмис. У зарур бўлиб қолди, деб мендан 500 минг сўмдан 1 млн. сўмгача пул сўраб ўларди. Неча марта берганимни эслолмайман, уни боталиқдан таниганим учун дафтарга ёзиб бормаганман. Мендан олган пуллари эвазига ярим ойдан тортиб, бир ойгача кунлик патта тўловларини тўламас эдим. Янги аввалдан тушум қилигани, тўланган, деб ҳисоб қилинарди. Орада олган пулнинг бир қисmini қайтарар, қолган қисmini патта тўловни сифатида ҳисоблашар эдик.

Яна бир неча нафар тадбиркорлар Ҳ.Абдуллаевнинг сўзларини тасдиқлаб, кўрсатма беришди.

Ўтказилган зарарнинг ўрни қоплангани эътиборга олинган ҳолда судланувчилар Б.Собиров ва И.Мирзаевга қилмишларига мувофиқ жазо тайинланди.

Жиноят ишини юритишда масъулият ва жавобгарликни кучайтириш талаб қилинади

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси томонидан "Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексига қўшимча киритиш тўғрисида"ги Қонун лойиҳаси биринчи ўқишда муҳокама қилинди.

Таъкидлаш жоизки, мамлакатимиз миллий қонунчилик базасини инсонпарварлик тамойиллариغا мувофиқлаштириш суд-ҳуқуқ соҳасидаги давлат сиёсатининг энг муҳим йўналишларидан бири ҳисобланади. Шу мақсадда жиноий жазо тизими тубдан ислоҳ қилиниб, инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ишончли ҳимоялашга қаратилган зарур чора-тадбирлар амалга оширилиши билан бирга соҳага оид қонунчилик янада такомиллаштириб боришмоқда.

Мазкур қонун лойиҳаси ишлаб чиқишдан аввал Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси томонидан дастлабки тергов жараёнида йўқотилган жиноят ишларини қайта тиклаш амалиё-

ти чуқур ўрганилди. Тахлиллар 2005-2013 йилларда тергов органлари ходимлари томонидан ўз мансаб вазифаларига совуққонлик билан қараганликлар оқибатида 14 нафар айбланувчиға нисбатан 14 та жиноят иши йўқотилганлигини кўрсатмоқда.

Жиноят ишининг йўқотилишига йўл қўйган мансабдор шахслар Жиноят кодексининг 207-моддаси (мансабга совуққонлик билан қараш) билан, уларнинг ҳаракатларида жиноят ишини қасддан йўқотиш аломатлари аниқланган тақдирда эса ЖКнинг 205-моддаси (ҳокимият ёки мансаб ваколатини суистеъмол қилиш) билан жавобгарликка тортилиб, кўрсатилган моддалар бу турдаги жиноятларга қарши сама-

рали кураишни ва профилактика қилинишни тўлиқ таъминлаб келмоқда. Ўз навбатида, йўқотилган жиноят ишларини қайта тиклаш сақланиб қолingan материаллар нусхаларини тўплаш ёки зарур бўлган тергов ҳаракатларини қайта ўтказиш орқали амалга оширилган.

Йўқотилган жиноят ишларини қайта тиклаш бўйича қонунчиликда процессуал асосларнинг мавжуд эмаслиги дубликат ҳужжатлар ва такрорий тергов ҳаракатларини ўтказиш баённомаларига баҳо беришда, суриштирув, дастлабки тергов ва қамокда сақлаш муддатларини ҳисоблашда маълум қийинчиликларни келтириб чиқармоқда.

Халқро амалиёт тажрибасини ўрганиш МДҲга аъзо давлатларнинг жиноят-процессуал қонунчилигида йўқотилган жиноят ишларини қайта тиклашнинг тартибга солуви ва бу бо-

рада тегишли мансабдор шахсларнинг ваколатларини белгилаб берувчи нормалар мавжудлигини кўрсатмоқда.

Баён этилганларга қўра, Жиноят-процессуал кодексига йўқотилган жиноят иши ёки унинг материалларини прокурорнинг қарори, жиноят иши суд муҳокамаси жараёнида йўқотилган тақдирда эса суднинг прокурорга ижро учун юбориладиган қарори билан қайта тикланишини тартибга солувчи механизмни жорий этишчи 357¹-модда билан тўлдирилмоқда.

Қонун лойиҳасига қўра, йўқотилган жиноят иши ёки унинг материаллари сақлаб қолingan нусхалар асосида ва тергов ҳаракатлари ўтказиш йўли билан қайта тикланиши, дастлабки тергов ва қамокда сақлаш муддатлари эса йўқотилган жиноят ишининг муддатлари бўйича ҳисобланиши белгиланмоқда.

Феруза ОМОНОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатаси депутати

Мазкур норма жиноят-процессуал қонунчилигини янада такомиллаштириш, жиноят процесси иштирокчиларининг ҳуқуқ ва эркинликлари таъминланишини кафолатлаш, шунингдек, миллий қонунчиликни халқаро ҳуқуқ нормаларига мослаштиришга қаратилган.

Фракция аъзолари ҳам қонун лойиҳаси Ўзбекистон "Адолат" СДПнинг адолатлилик ғояси, барчанинг қонун олдида тенглиги, фуқароларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш, қонун устуворлигини таъминлаш йўналишидаги дастурий ғояларига тўла мос келишини таъкидлаб, уни концептуал жиҳатдан қўллаб-қувватладилар.

Жараён

Президентимиз Ислам Каримов Самарқанд шаҳрида бўлиб ўтган "Ўрта асрлар Шарқ алломалари ва мутафаккирларининг тарихий мероси, унинг замонавий цивилизация ривожидagi роли ва аҳамияти" мавзусидаги халқаро конференцияда хорижий меҳмонларга "Мен сизларнинг ана шу лицей ва коллежларини — бу Самарқандда бўладими, Тошкентда бўладими, олис шаҳар ва туманларда бўладими — ана шу ўқув юрталари алаббатта бориб қўришингизни истардим. Бу коллежлар энг юксак замонавий талаблар асосида бунёд этилган ва барча жиҳозлар билан таъминланган. Биз энг замонавий меъморчилик лойиҳалари асосида 1500 та ана шундай коллеж ва лицейлар барпо этдик. Илгари хорижий меҳмонларга экоэтика намуналарини кўрсатардик. Бугун эса уларга қандай замонавий шароитларда билим бераётганимизни, қандай авлод вояга етатганини кўринг, деймиз. Яна шуни таъкидламоқчиманки, ушбу коллежларда тахсил олаётган ёшларимиз икки-уч мутахассисликка эга бўлиб билан бирга, хорижий тилларни, аксарият ҳолларда инглиз тилини ўрганмоқда", деб фахр билан айтган эдилар.

Бугунги кунда давлат идоралари, прокуратура ва бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар олдига турган долзарб вазифа бу коллеж битирувчиларининг иш билан бандлигини таъминлаш саналади. Бу ўринда, энг асосий эътибор қаратишимиз лозим бўлган омил бу юксак саноиятга эга бўлган ёшларимизга мова муносиб, уларни қизиқтира оладиган, замонавий иш жойларини ҳавола қилишидир. Агар бу омил муваффақиятли амалга оширилса, битирувчиларнинг бандлиги ҳал этилади.

Самарқанд вилоятида ҳам шуни инобатга олган ҳолда коллеж битирувчиларини замонавий технологиялар билан таъминланган, хорижийдан қолишмайдиغان ускуналар билан жиҳозланган корхоналар, муассасаларда иш билан таъминлашга эътибор қаратишмоқда.

Маълумот ўрнида айтиб ўтиш лозимки, бу йил Самарқанд вилоятидаги 156 та касб-хунар коллежларини 107 та мутахассислик бўйича 57 минг 911 нафар ёшлар битирмоқда. Шулардан 29 минг 173 нафарини қиз болалар ташкил этади. Битирувчиларнинг ҳар бирини ишга жойлаштириш мақсадида вилоятдаги 12 минг 597 та корхона-ташкilotларга бириктирилган.

Бу муҳим жараёнда Самарқанд вилоят прокуратураси органлари сайёҳаракати билан ҳам ёшларнинг бандлигини таъминлаш борасида туркум тадбирлар ўтказилмоқда. Ўз навбатида ёшларимиз ҳам ўтказилаётган меҳнат

Иқтидорли ёшларга нуфузли касблар муносиб

ярмаркаларида ўзларига муносиб иш ўринларини топишмоқда.

Биз бунёдкор ва меҳнаткаш халқнинг фарзандлари сифатида ёшларимизни ҳам бунёдкор, яратувчан ва меҳнаткаш этиб тарбиялай олсак, келажагимиз ишончли ва мустақам қўлларда бўлади.

Самарқанд туманида вилоят ҳокимлиги ҳузуридagi вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссияси ташаббуси билан вилоят прокуратураси ва меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармаси ҳамкорлигида "Бўш иш ўринлари ва қизлар бандлиги" меҳнат ярмаркасида ҳам айнан шу жиҳатга эътибор қаратилди. Унга вилоятнинг қишлоқ ҳўжалиги, иқтисод ва тадбиркорлик йўналишидаги коллеж битирувчилари ва кенг жамоатчилик вакиллари таклиф этилди. Ярмаркада қишлоқ жойларда яшаётган қизларнинг бандлиги масаласига эътибор қаратилди. Негаки, қизлар эртага обод ва фаровон хонадоннинг бекалари бўлишди. Улар орқали келажақнинг тўқис ва фаровонлигига ҳисса қўшган бўламиз.

Бўлиб ўтган ярмарканинг ўзига хос томони шундаки, иштирокчи ёшлар бу ерда мева маҳсулотларини етиштирилишидан тортиб, қандай сақланиши, қайта ишланиши, экспорт қилинишигача бўлган жараён билан яқиндан танишишди. Тадбир бевосита иш жойлари, жумладан, "Агромир Самарқанд", "SamRosxolod" қўшма корхоналари ҳамда "Оҳалик олтин боғи меваси" фермер ҳўжалигида ташкил этилди.

Унда вилоятдаги банklar вакиллари ва 236 та саноат корхоналари ҳамда фермер ҳўжаликлари коллеж битирувчилари учун 1881 тадан ортиқ бўш ва квота иш ўринлари билан иштирок этишди. Тадбирда вилоятнинг 2296 нафар коллеж битирувчилари иштирок этган бўлса, шулардан 1691 тасини қизлар ташкил этади. Уларга аниқ ва барқарор иш жойлари билан танишиш имкони ҳамда тижорат банклари томонидан имтиёзли кредит олиш бўйича кенг тушунчалар берилди.

Гулобод кўрғонида жойлашган "Агромир Самарқанд" қўшма корхонасидаги меҳнат ярмаркасида 159 нафар битирувчиларга таълимни тугатган, ўз мутахассисликлари бўйича ишлаш учун йўлланма ва 100 нафарига имтиёзли кредит учун сертификатлар берилди. Ташкил этилган ярмаркада эса ўзимиз-

Дўстбек СУЛАЙМОНОВ,
«Huquq»

нинг заминимизда етиштирилган сархил мевалар ва полиз экинлари кўргазмаси ҳам намойиш этилди.

Хорижлик меҳмонларнинг эътиборини тортган кўп тармокчи "Агромир Самарқанд" қўшма корхонаси 2002 йилда ташкил этилган. Корхона ўзимизнинг саховатли заминимизда етиштирилган шириндан-шакар мевалардан консерва, шарбатлар ҳамда нектарлар ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган. Компания 32 та бино ва 10 қўрилмадан иборат 4 та технологик ишлаб чиқариш цехини ўз ичига олган. Бу ерда иш сифати ва унмдорлигини янада яхшилаш мақсадида Швейцария, Германия, Италия каби давлатларнинг илгор технологиялари ўрнатилган бўлиб, 159 киши меҳнат қилмоқда. Корхона нафақат мамлакатимизда, балки хорижий давлатлар бозорларида ҳам харидорларига эга. Ишлаб чиқарилган маҳсулотлар дунёнинг қатор мамлакатларида экспорт қилинмоқда.

— Менга маҳсулотларнинг сифати ва бежирим идишларида жойлаштирилганлиги ёқди, — дейди Самарқанд туман агросаноат касб-хунар коллежи ўқувчиси Санобар Фуломова. — Яна корхонанинг тоза ва озодалиги манзур бўлди. Биз ўзимизда шундай юксак технологиялар билан ишлайдиган корхоналарнинг борлигинида фахрланамиз.

"SamRosxolod" қўшма корхонасида 916 нафар битирувчи иштирокидаги меҳнат ярмаркасида 326 нафар битирувчи ишлаш учун йўлланма ва 90 нафарига банklar томонидан имтиёзли кредит сертификатлари тарқатилди. "SamRosxolod" қўшма корхонасида гўшт, сут ва нон маҳсулотлари кўргазмаси намойиш этилди.

"SamRosxolod" қўшма корхонаси 2008 йилда фойдаланишга яроқсиз, тошлоқ жойдаги 5,24 гектар ернинг ўзлаштирилиши, хорижий инвестиция эвазига Германия ва Хитойдан келтирилган замонавий технологиялар асосида қаддини тиклаб олди. Меваларни сақлаб бераётган мазкур корхона саноат усулида ишлайдиган музлатгичлар тайёрлаб беришни ҳам ууддалаяпти.

Бугунги кунда Самарқанд туманида вакуум асосида ишлайдиган яна битта замонавий музлатгич қурадиган завод

ташкил этиш ишлари бошлаб юборилган ва у йил охиригача фойдаланишга топширилади. Ушбу корхона Жанубий Кореяда тайёрланган асбоб-ускуналар асосида барпо этилмоқда.

"Оҳалик олтин боғи меваси" фермер ҳўжалигида 650 нафар ёшларга иш берувчи корхона-ташкilotлар ўзларининг 355 та бўш иш ўринлари билан қатнашдилар. Улар томонидан 172 нафар битирувчиға ишлаш учун йўлланма ва 75 нафарига имтиёзли кредит учун сертификатлар топширилди.

"Оҳалик олтин боғи меваси" фермер ҳўжалигида 680 гектар майдонда интенсив боғ ташкил этилган. Бу ерда йилга 10 минг тонна мева етиштирилмоқда. Биринча ўтган 2013 йилда 3 миллион АҚШ доллари миқдорида даромад олинган. Ҳўжаликда етиштирилётган меванинг 2,5 минг тоннаси қайта ишланиб, ўнга яқин мамлакатда экспорт қилинмоқда.

Шуни алоҳида қайд этиш лозимки, бу боғ Ўртбошимизнинг ташаббуси билан илгари сурилган фермерлик концепцияси асосида бунёд этилган ҳўжаликлardan биридир. У кўп тармокчи бўлиб, ўзида интенсив боғ, паррандачилик, балиқчилик йўналишларини муҷассамлаштирган.

— Бу фермер ҳўжалигида интенсив технология асосида боғ яратилгани бизни ҳайратга солди, — дейди Жомбой қишлоқ ҳўжалик касб-хунар коллежи ўқувчиси Мадина Қодирова. — Меваларни ҳам татиб кўрдик, таъми ва ҳўшбўйлиги билан алоҳида ажралиб туради. Экинларни томчилатиб сугориш усули ҳам ўзига хос экан.

Ярмаркалар давомида 657 нафар битирувчиға танлаган соҳалари бўйича йўлланма ва 265 нафарига эса кредит олиш ҳуқуқини берувчи сертификатлар берилди. Кўплаб ёшларга "Таълим тўғрисида"ги ва "Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида"ги Қонун талаблари асосида ҳуқуқий маслаҳатлар берилди.

— "Агробанк"дан чорвачиликни ривожлантириш учун имтиёзли кредит олдим, — дейди Гулобод ижтимоий-иқтисодий касб-хунар коллежи битирувчиси Зарифа Гадоева. — Энди ўз бизнес ғоям асосида фаолият бошламоқчиман.

Бу туркум тадбирларда бевосита корхона раҳбарлари ва хорижда тажриба ўрганиб қайтган етук мутахассислар ёшларимизга иш жараёни, олиб борилаётган фаолиятлари ҳақида батафсил сўзлаб беришди. Мухими, ёшлар юртимизда ҳеч бир хорижникидан қолишмайдиغان корхоналар яратилганини ўз кўзлари билан кўришиб, юксак гурур билан келажаққа қадам қўйиш иштиёқида тўлиб-тошишди.

Спорт

Равшан Эрматов финални бошқаришга даъвогар

«Bookmakers Rating» наشري томонидан тарқатилган хабарларга қараганда, ҳамюртимиз Равшан Эрматов букмекерлик идораларидан бири «Betfair» ўзбекистонлик ҳакам финални бошқаришини 2,54 коэффицентда ставкалаган.

Манба финални бошқаришга бош даъвогар айнан Эрматов ҳисобланаётганини маълум қилмоқда. Машҳур букмекерлик идораларидан бири «Betfair» ўзбекистонлик ҳакам финални бошқаришини 2,54 коэффицентда ставкалаган.

Мундиаллар тарихида тўққизта учрашувни бошқариб, рекорд ўрнатган Равшан Эрматовдан кейинги номзод сифатида кўрсатилган португалиялик Педру Проэнсанинг финални бошқариш имкониятини букмекерлар 5,94 коэффицентда баҳолаган. Шунингдек, швециялик Юнас Эриксон, америкалик Марк Гейгер ёки Никола Риццолиларнинг финалда ишлаш имконияти 6,89 коэффицентга тенглаштирилган.

Эслатиб ўтамиз, Равшан Эрматов хозирча Бразилияда бўлиб ўтаётган жаҳон чемпионатининг тўртта учрашувида ҳакамлик қилди ва жами мундиалларда ишлаган ўйинлари сонини 9 тага етказиб, барча даврлардаги рекорд кўрсаткичга эга бўлди.

Рим прокуратураси Луис Суаресга қарши иш бошлайди

Интернет сайтларидаги хабарларга қараганда, Рим прокуратураси Уругвай терма жамоаси ҳужумчиси Луис Суаресга қарши суриштирув ишларини бошлайди. Суарес Италия терма жамоаси ҳимоячиси Жоржо Кьеллинига қарши зўравонлик ишлатишда айбланмоқда.

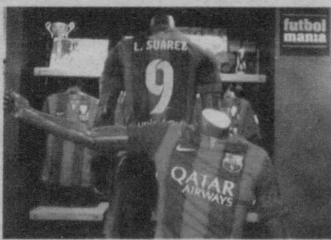
Хабарингиз бор, уругвайлик ҳужумчи Бразилия давлатида давом этаётган жаҳон чемпионати гуруҳ bosқичидаги Италия терма жамоасига қарши ўтказган ўйинида рақиб ҳимоячиси Кьеллинининг елкасидан тишлаб олган эди. Шундан сўнг ФИФА унинг ишини кўриб чиқиб, Луис Суаресни 9 та расмий ўйинида иштирок этиш ҳуқуқидан маҳрум қилиш барибарадида 4 ой муддатга футболдан четлатган ва қўшимчасига 100 минг швейцария франки миқдоридаги жарима билан «сўйлаган» эди. Аммо бу жазолар италияликларни қониқтирмаган кўринади.

Айблов ишининг очилишига Италиядаги Codascons ҳуқуқшунослик ташкилоти томонидан илгари сурилган даъво сабаб бўлган. Хабар қилинишича, Италия фуқаросига нисбатан бошқа давлат ҳудудида зўравонлик ишлатилган тақдирда ҳам Италия қонунлари бўйича иш бошлаш мумкин бўлади.

Ўз фаолияти давомида бир неча футболчини тишлаб олган ҳужумчи жаҳон чемпионатидаги қилигидан сўнг ҳам ўз мавқеини йўқотганича йўқ. Акс ҳолда, дунёнинг энг кучли жамоаларидан бири бўлиши «Барселона» клуби уни ўз сафига қўшиб олиш учун астойдил интилмаётган бўларди. Хабарингиз бор, Каталония клуби Суаресни кўлга киритиш учун жиддий музокара-лар олиб бормоқда ва хозирча тасдиқланмаган маълумотларга кўра «Барселона» Суарес учун «Ливерпуль»га 90

миллион евро миқдорида пул таклиф қилмоқда.

Хозирча Луис Суареснинг «Барселона»га ўтгани ҳақида расмий хабар пайдо бўлгани йўқ. Бироқ ижтимоий тармоқларда «Барселона» дўконларида Суареснинг фамилияси ёзилган футболкалар сотувга чиқарилганиги ҳақидаги хабарлар пайдо бўла бошлади. Твиттер ижтимоий тармоғидаги фойдаланувчилар уругвайлик ҳужумчи Луис Суареснинг исм-фамилияси туширилган «Барселона» клуби либослари клуб савдо дўконларида сотувга чиқарилгани ҳақида фотосуратларни илова қилишмоқда. Суратга эътибор қилсангиз, Суареснинг фамилияси 9-рақамли футболкага туширилганининг гувоҳи бўласиз. Бундан кўриниб турибдики, Суарес «Арсенал»га ўтишга яқин турган Алексис Санчеснинг рақамига эгалик қилиши мумкин.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди

Японияда «Ногури» тайфунини эҳтимоли маълум бўлганидан сўнг мамлакатнинг Мияко ороли аҳолиси цунами ва кучли шомол хавфидан огоҳлан-тирилди. Бу ҳақда маҳаллий метеорология хизматида асосланиб, ННХ телеканалли хабар бермоқда.

Японияда «Ногури» хавфи

Мазкур табиий офат туфайли Мияко оролидан 130 минг, Урасоэ шаҳридан 113 минг ва Гинован шаҳридан 96 минг киши эвакуация қилинади.

Хозирда офатнинг ilk белгилари сабаб 22 минг хонадон электр тоқисиз қолди, ҳудуддаги барча аэропортлар ёпилди. Мияко ороли Окинава префектураси таркибига қиради. Мазкур префектурадаги ягона темир йўл фаолиятининг ҳам вақтинча тўхтатилгани маълум бўлди.

Қайд этишларича, цунами тўққинлари баландлиги 14 метр, шомол тезлиги эса соатига 200 километрга етиши мумкин.

Метеорологларнинг тахминига кўра, тайфун жиддий вайронагарчиликларга сабаб бўлиши эҳтимоли юқори. Мамлакатдаги тегишли ташкилотлар аҳолини имкон қадар эътиборли бўлишга ва уйдан чиқмасликка чақиришмоқда.

Расмий маълумотларга кўра, 2011 йил мартида содир бўлган зилзила ва цунами натижасида Японияда 15 минг 883 киши ҳалок бўлганди.

Боливияда болалар меҳнати

Боливия парламенти болаларга 10 ёшдан бошлаб ишлашга рухсат берувчи қонун лойиҳасини маъқуллади, дея хабар бермоқда «Agence France-Presse» ахборот агентлиги.

Мазкур қонунга асосан, иш берувчи-лар меҳнатга жалб қилинган болаларнинг маънавий ва жисмоний саломатлигини таъминлаши, шунингдек, болалар эксплуатацияси олдини олиш билан боғлиқ қатор талабларни бажаришлари керак бўлади.

«Болалар ўз хоҳишлари ва ота-оналари ёки васийлари розилиги билан ҳамда оғир ҳолатдан рухсат олинган ҳолатларда ўн ёшдан бошлаб кўнгилли равишда ишлашлари мумкин», — дейилади хабарда.

Қонуннинг туб мақсади мамлакатдаги хаддан ташқари қашоқликни тугатишга қаратилган. Боливия ҳукумати 2025 йилга қадар мамлакатдаги қашоқликни тугатишни режалаштирмоқда.

«2020 йилга бориб болалар меҳнатидан фойдаланишга эҳтиёж қолмаслиги керак», дейди депутат Хавьер Савалета.

Аввалги, 14 ёшдан бошлаб ишлашга рухсат берувчи қонун маҳаллий аҳоли томонидан танқид остига олинган эди. Интернет хабарлари асосида тайёрланди

«МИКРОКРЕДИТБАНК»
очиқ акциядорлик
тижорат банки

жисмоний шахслар учун юқори фозизли

«ҚУЛАЙ», «КАФОЛАТ», «ХАРИДОР»

номли янги омонат турларини таклиф этади.

Омонатга маблағлар

3 ойдан 3 йилгача муддатга қабул қилинади.

Омонатга ҳисобланган фозизлар белгиланган

тартибда мижоз хоҳишига

кўра коммунал тўловлар ёки бошқа мақсадлар

учун йўналтирилади.

«Микрокредитбанк» сармоялари – тадбиркорлик,
бунёдкорлик ва тараққиёт хизматида!

Хизматлар лицензияланган

Мурожаат учун тел: 273-05-70, 273-05-80
www.mikrocreditbank.uz

Huquq
yuridik gazeta

Muassis:
O'zbekiston
Respublikasi
Bosh
prokuraturasi

Bosh muharrir:

Jahongir Jur'atovich
MAKSUMOV

Tahrir hay'ati:

Hakimboy HALIMOV Baxtiyor NAZAROV
Abbosxon SANGINOV (Bosh muharrir o'rinbosari)
Muxtor ZOIROV Kamoliddin ASQAROV
Gulnoza RAHIMOVA (mas'ul kotib)

Tahririyat manzili:

Toshkent shahri, Yahyo
G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telefon: 233-98-40,

Faks: 233-10-53,
233-64-85

E-mail:

huquq@huquq-gazeta.uz

Gazeta haftanang payshanba kunlari chiqadi.
Sotuvda kelishilgan narxda

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqzir
qilinmaydi va egalariга qaytarilmaydi.
Muallif fikri tahririyat nuqtai nazaridan
farqlanishi mumkin.
«HUQUQ» materiallarini ko'chirib
boshish faqat tahririyat ruxsati bilan
amalgа eshiriladi.
□ — tijorat materiali.
Reklama materiallarining mazmuni
uchun tahririyat javobgar emas.

Nashr ko'rattichi
231

Buyurtma S-369.46 127 nusxada bosildi.
Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va
sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.
Navbatchi muharrir: G'ALIMOV
Sahifalovchi: S.BOBONOV
Navbatchi: O'DEHOONOV

Bosmonaxonga topshirish vaqti: 22.00.
Topshirildi: 20.00 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Gazeta «O'zbekiston» nashriyot matbaa ijodiy uyida chop etildi.
Korxona manzili: Toshkent shahar, Alisher Navoiy ko'chasi, 30-uy.

Gazeta O'zbekiston
Respublikasi matbuot va
axborot agentligida 2009-yl
12-oktabrda 0188-raqam
bilan ro'yxatga olingan.

ISSN 2010-7617

